Ondersteuningsplan
2024-2028

Samen voor onze leerlingen!

SWV 25 05

Versie 2

Vaststelling door bestuur	:	d.d. xx-xx-2026
Instemming OPR	:	d.d. xx-xx-2026
OOGO Apeldoorn	:	d.d. xx-xx-2026
OOGO Epe	:	d.d. xx-xx-2026

Inhoudsopgave

1 Voorwoord 4

2 Van missie tot opdracht 5

2.1 Missie, visie en ambities 5

2.2 Opdracht 6

2.3 Onze opdracht in het kader 6

3 Wij zijn het Samenwerkingsverband VO 2505 7

3.1 Zo zijn we georganiseerd 8

3.2 Bestuur en toezicht 9

3.3 Medezeggenschap 9

3.4 Personeel bureau 10

4 Ontwikkelingen en uitdagingen 11

4.1 Landelijke ontwikkelingen 11

4.2 Ontwikkelingen in en rondom ons samenwerkingsverband 12

4.3 Financiën 14

5 Waar staan wij voor? 17

5.1 Wat hebben wij te doen als netwerk? 17

5.2 Wat hebben wij te doen als bureau? 17

6 Inclusief onderwijs 19

6.1 Waarom inclusiever onderwijs? 19

6.2 Hoe geven we invulling aan inclusiever onderwijs? 19

7 Ondersteuningsstructuur op iedere school 20

7.1 Basisvoorwaarden voor een sterke ondersteuningsstructuur 20

7.2 Versterking van de ondersteuningsstructuur 21

8 Een dekkend en thuisnabij onderwijsaanbod 22

8.1 Onderwijslandschap en expertisenetwerk 22

8.2 Route specialistische ondersteuning 22

8.3 Route voortgezet speciaal onderwijs 22

8.4 Doelgroepen die extra aandacht behoeven 23

9 Waar gaan wij voor met elkaar? 25

9.1 Leerlingen en ouders 25

9.2 Ontwikkelagenda van ons netwerk SWV 2505 25

9.3 Ontwikkelagenda verbinding onderwijs-jeugdhulp 26

10 Kwaliteit *29*
10.1 Verstevigen kwaliteitsbeleid 29
10.2 Monitoring 29
10.3 Kwaliteitscultuur 29
11 Bijlagen *30*
Bijlage 1: Doelstellingen 30
Bijlage 2: Feitenboek SWV vo 2505 35
Bijlage 3: Meerjarenoverzicht financiën 38
Bijlage 4: Hoe werken wij? 41
Bijlage 5: Begrippenlijst 51

1 Voorwoord

Voor u ligt het Ondersteuningsplan 2024-2028. Dit is een snelle ‘opvolger’ van het vorige Ondersteuningsplan (2023-2027) omdat SWV vo 2505 een ‘doorstart’ heeft gemaakt. Onder de betrokkenen was de behoefte ontstaan met een schone lei te beginnen, zowel onder de netwerkpartners als binnen het team van het bureau. Als nieuwe directeur-bestuurder trof ik een netwerk en bureau aan met veel bevlogen mensen, die intrinsiek gemotiveerd zijn en het beste willen doen voor leerlingen. Door diverse omstandigheden was het gevoel ontstaan te weinig beleidsrijk te opereren en te veel te zijn afgedreven van de inhoud.

Daarnaast is per 1 augustus 2023 ook de herziening van de governance van het samenwerkingsverband een feit. De rechtsvorm is veranderd van een coöperatie naar een stichting en er is een scheiding tussen het bestuur van het samenwerkingsverband en het intern toezicht aangebracht.

Dit document is de resultante van mijn eerste 100 dagen binnen SWV vo 2505, het is de vrucht van de vele gesprekken die we voerden, de schoolbezoeken die ik deed en de reflecties die we met elkaar hadden op de afgelopen periode en op wat ons te doen staat voor onze leerlingen. Ik verheug me erop gezamenlijk vorm te geven aan de uitdagingen die zich voordoen en heb er alle vertrouwen in dat we mooie stappen gaan zetten.

De eerste versie van dit document werd vastgesteld in april 2024. In januari 2026 zijn de basisafspraken rondom de ondersteuningsstructuur geëvalueerd en opnieuw vastgesteld. Aangezien de dit document wettelijk gezien een integraal onderdeel is van het OP, is het OP voorjaar 2026 door de diverse gremia opnieuw vastgesteld. De bijgestelde versie van de basisafspraken is als addendum aan deze versie van het OP toegevoegd.

Wenda Sondorp

Directeur-bestuurder

Maart 2026

2 Van missie tot opdracht

"(Laten we) voor de verandering, de normale ontwikkeling eens op de voorgrond plaatsen om daarmee te laten zien wat onze jeugd beweegt. Dat maakt het wellicht iets eenvoudiger om probleemgedrag op juiste waarde te schatten en er op adequate wijze op te reageren."

Prof.dr. P.M. Westenberg – Oratie "De jeugd van tegenwoordig!"

Dit citaat uit de oratie van Westenberg geeft houvast voor wat we als samenwerkingsverband te doen hebben. We zouden jeugdigen onrecht doen als we ze allemaal over een kam zouden scheren. Uiteraard zijn er ontwikkelingen die specifieke ondersteuning vragen, die we bovendien niet altijd op elke school kunnen vormgeven. Maar tegelijkertijd zit er in de ontwikkeling van jeugdigen wel een heel dikke rode draad. Eentje die we in veel scholen en op veel manieren al wel hebben opgepakt in ondersteuningsvormen, maar waar we wellicht nog meer mee kunnen in onze fundamentele aanpak van onderwijs. Kijkend naar zaken die goed lopen op verschillende scholen, komen we immers vooral een zeer sterke basis tegen, een team dat staat, een structuur die helder is, een werkwijze die gericht is op gezamenlijkheid en helderheid.

Bij het vormgeven van onderwijs voor elke leerling, ongeacht zijn of haar ondersteuningsbehoefte, zullen we ons (wellicht) meer dan voorheen richten op die basis. De basis op orde krijgen en/of houden, in elke school, en uitbreiden naar vormen waardoor meer leerlingen naar regulier onderwijs kunnen blijven gaan, en het voor leraren leuk en inspirerend blijft of weer wordt.

2.1 Missie, visie en ambities

Missie:
Wij, SWV vo 2505, creëren passend onderwijs voor alle leerlingen in onze regio, zodat deze jongeren zoveel mogelijk gelijke kansen krijgen zich optimaal te ontwikkelen en betekenisvol te participeren in de samenleving.

Visie:
Bij het realiseren van passend onderwijs voor alle leerlingen in onze regio streven wij ernaar dat leerlingen onderwijs ontvangen dat bij hen past (letterlijk of overdrachtelijk thuisnabij) en een zo vloeiend mogelijk ontwikkelingsproces kunnen doormaken. Hiervoor werkt het samenwerkingsverband nauw samen met partners uit de regio, waaronder de gemeentes en jeugdhulppartners.

De besturingsfilosofie van het samenwerkingsverband is dat de leerling met de gewenste en mogelijke ontwikkeling centraal staat. Bij het zoeken naar passend onderwijs vormt de leerling het uitgangspunt, waarbij de wet en een financieel gezonde organisatie de kaders zijn waarbinnen dit moet passen.

Daarom wil SWV vo 2505:

- een netwerkorganisatie zijn, die denkt en werkt vanuit het belang van de leerling, passende oplossingen biedt binnen wettelijke en financiële kaders;
- een kennisintensief en sterk samenwerkend netwerk zijn, waardoor dekkend onderwijs wordt gerealiseerd door inzet van en met uitwisseling van ieders krachten;
- als bureau een aantrekkelijke werkgever zijn voor professionals die het netwerk faciliteren en adviseren;
- een deskundige, initiatiefrijke en betrouwbare partner zijn.

2.2 Opdracht

In de kern is onze opdracht: passend, inclusief en thuisnabij onderwijs voor elke leerling in de gemeentes Apeldoorn, Epe en Voorst, op betaalbare wijze. Er is veel over inclusief onderwijs te doen en in heel Nederland kan het onderwijs op meerdere scholen een stuk inclusiever vormgegeven worden dan het nu is. De essentie blijft echter hetzelfde: inclusief onderwijs betekent dat elke leerling gelijkwaardig is aan een ander en evenveel recht op onderwijs heeft als een ander, zo passend mogelijk. En daarmee geldt: waar regulier onderwijs past, of goed passend te maken is, is dit de weg, waar de leerling alleen gebaat is bij speciaal onderwijs, is dat de weg. Thuisnabij onderwijs wil zeggen dat we onderwijs willen creëren zo dicht mogelijk bij het thuis van de leerling, waarbij we constateren dat dit voor sommige leerlingen de onderwijslocatie is die het meest thuis voelt.

Een passende plek bieden, is een plek bieden waar leerlingen zich in brede zin kunnen ontwikkelen en in kunnen floreren. Daarbij vraagt de leerling soms niet alleen om een passende oplossing binnen onderwijs, maar een oplossing waarin zorg en onderwijs samenwerken. Naast een brede vorm van ontwikkeling is het belangrijk dat de leerlijn zo soepel mogelijk verloopt en zo min mogelijk onderbroken wordt.

Om nu en in de toekomst met elkaar tijdig en kwalitatief passend onderwijs te bieden, is het noodzakelijk dit te doen met een gezond financieel systeem. Dit betekent dat we problemen moeten voorkomen of minder laten groeien (preventie); het onderwijslandschap met elkaar moeten creëren (voorkomen van hiaten én dubbelingen) en elkaar als kernpartners gebruiken vanuit ieders kracht.

2.3 Onze opdracht in het kader

Er is geen weg ‘de beste weg’: de weg moet passen bij je ontwikkeling. Dat geldt niet alleen voor leerlingen, maar ook voor ons als samenwerkingsverband. De issues in het onderwijs stapelen zich op, de problematiek groeit. Om dat het hoofd te bieden zijn we geneigd in onze acties en interventies ook weer te stapelen; initiatief volgt op initiatief, zo ook de subsidies, inspiratiesessies en netwerkbijeenkomsten vliegen om je oren. Ook vanuit wet- en regelgeving en overlegstructuur duizelt het je af en toe. Daarom zijn we teruggegaan naar de essentie. Mede op basis van het inspectiekader hebben we onze opdracht visueel in beeld gebracht (zie volgende pagina).

De onderdelen van dit kader beschrijven we in de volgende hoofdstukken als volgt:

- De inclusiviteit van ons onderwijs (hoofdstuk 6).
- Een stevige ondersteuningsstructuur (hoofdstuk 7).
- En een dekkend thuisnabij aanbod (hoofdstuk 8).

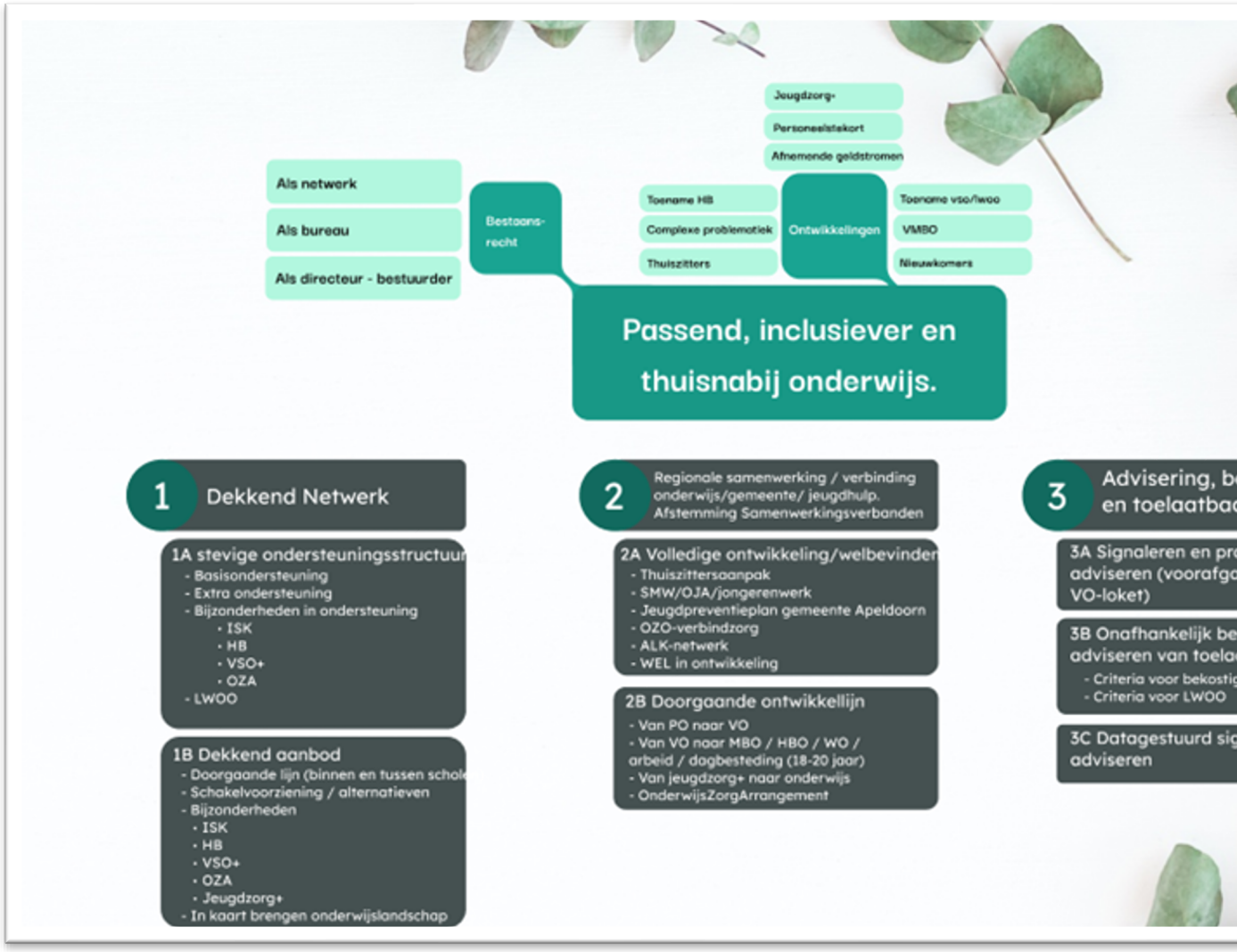

3 Wij zijn het Samenwerkingsverband VO 2505

Het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs 2505 bestaat uit zeven aangesloten schoolbesturen en twintig scholen voor regulier onderwijs (waaronder ook 2 praktijkscholen) en voortgezet speciaal onderwijs. Samen vormen wij een kennisintensieve netwerkorganisatie (dit is het netwerk van het samenwerkingsverband) en geven wij onderwijs aan ongeveer 12.000 leerlingen in de gemeentes Apeldoorn, Voorst en Epe.

De volgende zeven besturen maken deel uit van het samenwerkingsverband:

- Veluwse Onderwijsgroep
- Leerplein055
- Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Apeldoorn
- Stichting Aurora Onderwijs Groep
- Stichting Groen Onderwijs Oost Nederland
- Stichting Zozijn Daniël de Brouwerschool
- Stichting De Onderwijsspecialisten

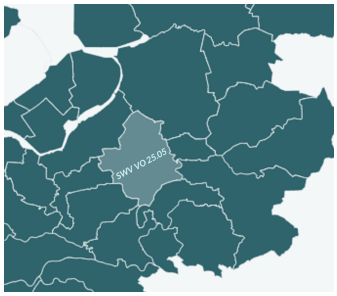

Het samenwerkingsverband op de kaart

3.1 Zo zijn we georganiseerd

Het samenwerkingsverband kent twee 'verschijningsvormen': het samenwerkingsverband als netwerk en het samenwerkingsverband als bureau. Deze twee verschijningsvormen leggen wij hieronder uit.

 Samenwerkingsverband **als netwerk**	 Samenwerkingsverband **als bureau**
Het samenwerkingsverband is in de eerste plaats een netwerkorganisatie, waarbinnen deelnemende besturen en hun scholen gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor het creëren, behouden en doorontwikkelen van goed passend onderwijs binnen de financiële kaders. De directeur-bestuurder vervult hierin de rol van regisseur en verbinder, die oog heeft voor de verschillende posities en belangen en daarvanuit zo goed mogelijk het beleid vormgeeft en stuurt op de (gezamenlijke) uitvoering hiervan.	Het samenwerkingsverband als bureau ondersteunt en faciliteert het netwerk in het ontwikkelen van beleid en het uitvoeren van dit beleid. Daarnaast heeft het bureau de taken zoals die in de wet zijn beschreven, zoals de toekenning van toelaatbaarheidsverklaringen (tlv's) en de middelenverdeling, maar ook de uitvoering van het kwaliteitsbeleid. De directeur-bestuurder vervult hierin de rol van eindverantwoordelijke en leidinggevende.

3.2 Bestuur en toezicht

De laatste jaren is er de roep om ook binnen de samenwerkingsverbanden passend onderwijs te komen tot meer onafhankelijk toezicht en een duidelijke scheiding tussen het bestuur van het samenwerkingsverband en het toezicht op dit bestuur. Met ingang van 1 augustus 2023 heeft dit samenwerkingsverband de nodige aanpassingen in de governancestructuur doorgevoerd. In de eerste plaats is de rechtsvorm gewijzigd van een coöperatieve vereniging naar een stichting. De stichting bestaat uit twee onderscheiden organen: een bestuurlijk orgaan en een toezichthoudend orgaan. De bestuurlijke verantwoordelijkheid is belegd bij de directeur-bestuurder van de stichting. Het intern toezicht op het bestuur is belegd bij de raad van toezicht (RvT), waarin alle aangesloten besturen zijn vertegenwoordigd. De raad van toezicht staat onder voorzitterschap van een onafhankelijk voorzitter. Daarnaast kent de raad van toezicht twee commissies: een remuneratiecommissie en een financiële auditcommissie. Het bestuur brengt minimaal jaarlijks verslag uit aan zijn in- en externe belanghebbenden over zijn doelen en de realisatie van de wettelijke taken.

Naast het bestuur is de positie van het directieberaad veranderd. Het directieberaad, met daarin de schoolleiders van alle deelnemende scholen, is het adviesorgaan voor de bestuurder, dat op zowel beleids-, tactisch als op operationeel niveau adviseert. Concreet betekent dit dat het directieberaad, samen met de bestuurder van het samenwerkingsverband, beleid initieert, monitort en evalueert op tactisch en operationeel vlak.

Figuur 2. Organogram samenwerkingsverband

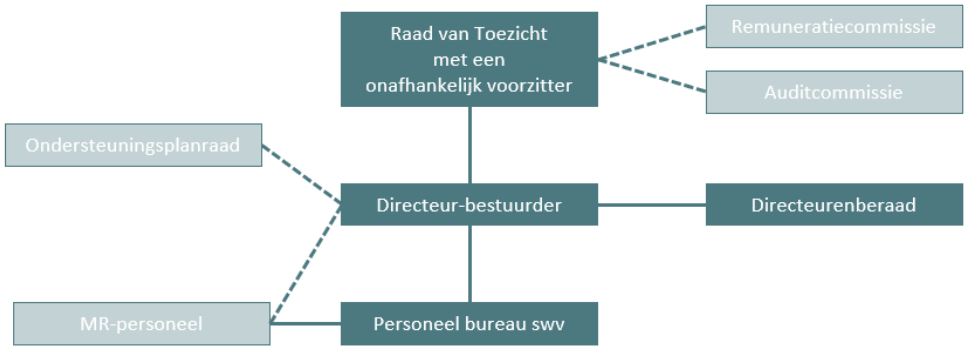

3.3 Medezeggenschap

De ondersteuningsplanraad

De ondersteuningsplanraad (OPR) is de bij wet verplichte medezeggenschapsraad van het samenwerkingsverband. In de OPR zitten ouders en personeelsleden van de aangesloten en betrokken scholen. In het voortgezet (speciaal) onderwijs kunnen ook leerlingen lid zijn van de OPR.[1] Het aantal zetels voor personeelsleden is gelijk aan het totaal aantal zetels voor ouders en/of leerlingen. Besturen en hun scholen hebben een inspanningsverplichting om een actieve rol te spelen in het werven van nieuwe leden.

De OPR heeft instemmingsbevoegdheid ten aanzien van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Het bestuur van het samenwerkingsverband zorgt voor een goede facilitering van de OPR. De directeur-bestuurder komt een aantal keer per jaar met de OPR bijeen om de voortgang van het ondersteuningsplan te bespreken en legt besluiten voor conform wettelijk vereisten. Minimaal een keer per jaar vindt er twee keer een gesprek plaats met (een vertegenwoordiging van) de RvT. De statuten, notulen en het jaarverslag van de OPR zijn te vinden op onze website.

[1] We willen los hiervan het contact met leerlingen (en hun ouders) stevig oppakken, dit staat in Hoofdstuk 9 van dit OP.

Medezeggenschap personeel

Binnen het samenwerkingsverband is er een medezeggenschapsraad-personeel (MR-p), waarin een delegatie van het personeel dat werkt voor het bureau van het samenwerkingsverband zitting heeft. De medezeggenschapsraad binnen de stichting werkt conform de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS). Het reglement medezeggenschap staat op onze website.

3.4 Personeel bureau

Het bureau van het samenwerkingsverband kent de onderstaande functies die beschreven en gewaardeerd zijn. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van het bureau en voert de gesprekkencyclus uit met het personeel. Het bureau is in 2023 aangevuld met een kwaliteitsmedewerker en wordt in 2024 uitgebreid met een senior-adviseur passend onderwijs.

Functies	2023	2024-2028
1. Directeur-bestuurder	1,0 fte	1,0 fte
2. Bestuurssecretaresse	0,5 fte	0,8 fte
3. Administratief medewerker	0,5 fte	0,5 fte
4. Gedragswetenschapper/adviseur	2,0 fte	2,0 fte
7. Leerkrachten (schakelvoorziening)	1,6 fte	1,6 fte
8. Kwaliteitsmedewerker	0,8 fte	0,8 fte
9. Senior (beleids)adviseur	0,0 fte	0,8 fte
Totaal	6,4 fte	7,5 fte

4 Ontwikkelingen en uitdagingen

4.1 Landelijke ontwikkelingen

Landelijke evaluatie passend onderwijs & opkomst inclusiegedachte

In het najaar van 2020 is het stelsel van passend onderwijs (politiek) geëvalueerd. In die evaluatie zijn door toenmalig minister Slob (OCW) 25 verbetermaatregelen[2] geformuleerd. In diezelfde evaluatie schrijft minister Slob over het toewerken naar meer inclusief onderwijs: *"We werken in de komende 15 jaar toe naar inclusievere onderwijsvoorzieningen met behoud en doorontwikkeling van het speciaal onderwijs naar specialistische netwerken."* In het najaar van 2022 heeft het ministerie van OCW een landelijke routekaart naar inclusiever onderwijs gepubliceerd. Middels deze routekaart moeten samenwerkingsverbanden en schoolbesturen in de regio komen tot een regionaal plan van aanpak van hoe de scholen binnen het samenwerkingsverband komen tot inclusievere voorzieningen en hoe speciale scholen gaan transformeren naar specialistische netwerken.

Covid, maatregelen en gevolgen daarvan

Vanaf het voorjaar 2020 tot het voorjaar 2022 hebben we te maken gehad met het coronavirus en de bijkomende beheersmaatregelen, waaronder het thuisonderwijs. Inmiddels is er veelvuldig onderzoek gedaan naar de gevolgen van dit afstandsonderwijs. Uit deze onderzoeken komt steeds meer naar voren dat, met name voor leerlingen in kwetsbare situaties, de achterstanden zijn opgelopen en de kansenongelijkheid is toegenomen. Ook signaleren we dat leerlingen sinds deze periode meer te maken hebben met mentale problematiek. Het is op dit moment nog moeilijk te voorspellen wat de coronamaatregelen op de lange termijn betekenen voor leerlingen. Denk daarbij aan hun cognitieve ontwikkeling, hun schoolloopbaan, hun start op de arbeidsmarkt en hun welzijn.[3]

Toenemende complexiteit ondersteuningsvragen

Zowel in het vo als in het vso is het beeld dat leerlingen steeds vaker kampen met mentale problematiek en bovendien dat de complexiteit van de ondersteuningsvragen toeneemt. Bij ongeveer de helft van de aanvragen voor tlv's is er sprake van (complexe) systeemproblematiek. We merken en voorzien dat er door het vo meer aanvragen voor een toelaatbaarheidsverklaring worden gedaan en door het vso meer hoge bekostigingscategorieën worden aangevraagd. Voor het aanpakken van deze situatie is het nodig inzicht te creëren welk aandeel onderinstroom heeft en welk aandeel zij instroom.

Einde aan JeugdzorgPlus[4]

Het kabinet wil stapsgewijs het aantal gesloten plaatsingen (JeugdzorgPlus) terugdringen tot nul in 2030 en investeren in betere alternatieven, zoals intensieve ambulante gezinsinterventies en kleinschalige woonvoorzieningen. In zo'n kleinschalige voorziening wonen vier tot zes jongeren in een huis, met een klein team van vaste begeleiders. Ze blijven in hun eigen regio, doen mee aan het gewone leven in de wijk en gaan naar hun eigen school of naar een school in de buurt van de voorziening. Voor het onderwijs betekent het dat deze jongeren een onderwijsaanbod moeten krijgen binnen het samenwerkingsverband. Mogelijk gaat de financiering ook via de samenwerkingsverbanden lopen. Nu bekostigen de samenwerkingsverbanden het onderwijs in de JeugdzorgPlus (residentiële) instellingen al wel, maar dit gaat rechtstreeks en wordt in mindering gebracht op het budget van het samenwerkingsverband.

Oorlog in Oekraïne en toenemende vluchtelingenstroom

Door de oorlog in Oekraïne (sinds februari 2022), is een extra vluchtelingenstroom op gang gekomen, waarbij het evident is dat jongeren uit deze groep ook onderwijs geboden moet worden. Daarnaast heeft de oorlog gezorgd voor economische impact; voor sommige gezinnen is het steeds moeilijker om rond te komen. Uiteraard heeft dit ook invloed op de jongeren in deze gezinnen en mogelijk voor de prestaties op school.

[2] Slob verbetert passend onderwijs met 25 maatregelen | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl
[3] https://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuws/2021/10/12/gevolgen-van-16-maanden-corona-voor-het-onderwijs.
[4] www.nji.nl

Tekort aan docenten

In heel het land zien we een tekort aan docenten, zo ook in onze regio. Het lerarentekort verhoogt de druk op alle scholen, waardoor de genoemde uitdagingen nog lastiger het hoofd geboden kunnen worden. Dit vraagt enerzijds om anders denken, werken en organiseren, anderzijds vraagt het ook om het nog meer dan voorheen samen op te trekken binnen de schoolbesturen in het richting geven aan onderwijs.

(Mentale) belasting docenten

De hoeveelheid aandachtsfactoren voor scholen én voor docenten is zo groot, dat het niet eenvoudig is hier nog meer bij 'op te stapelen'. Willen we leraren in staat stellen meer handelingsbekwaam te worden voor leerlingen met ondersteuningsbehoeften, dan zullen we ons niet alleen moeten richten op het bekwamen van hen maar ook op het creëren van (mentale) ruimte. Dit vraagt – gegeven de maatschappelijke en politieke druk op tal van aandachtspunten – leiderschap en visie. Zowel voor het maken van keuzes en stellen van prioriteiten als voor het openstaan voor alternatieven. Alternatieven waarbij het de kunst is de docenten te betrekken zonder hen nog meer dan al aan de orde is, te belasten.

Initiatieven- en subsidiestroom

Niet nieuw maar blijvend een uitdaging is de stroom aan initiatieven, maatregelen en gevraagde acties om het hoofd te bieden aan de issues in het onderwijs. Hiermee samenhangend is ook de subsidiestroom een inmiddels bijna standaard fenomeen. Deze stromen en gelden, creëren in zichzelf een nieuwe uitdaging: allereerst is het een ware kunst de initiatieven een plek te geven die samenhangt met het grotere geheel en de gelden in te zetten voor zaken die niet tijdelijk helpen maar een bijdrage leveren aan het langere termijn fundament. Daarnaast geldt dat voor deze initiatieven menskracht, tijd en ruimte benodigd is. De uitdaging is zaken te integreren in plaats van te stapelen, focus en prioriteit aan te brengen en te blijven koersen op het hoofddoel.

Expertise en belasting ondersteunend personeel

Door bovengenoemde ontwikkelingen is ook de druk op personeel in de ondersteuningsstructuur van scholen groot. Het ziet ernaar uit dat de mentale belastbaarheid overal minder wordt, terwijl de problematiek meer én andere inzet vraagt (casus overstijgend, ondersteunend aan docenten en schoolleiders). Het goed richten en faciliteren van dit personeel vraagt om aandacht vanuit schoolleiders en samenwerkingsverbanden.

4.2 Ontwikkelingen in en rondom ons samenwerkingsverband

Stabiel beeld aantal leerlingen regulier, toename leerlingen PrO, vso en fluctuatie lwoo [5]

Deelnamepercentage	2017	2018	2019	2020	2021	2022	P2023*
Vso SWV VO 2505	4,9%	5,1%	5,1%	4,9%	5,0%	5,0%	5,2%
Vso landelijk	3,5%	3,6%	3,7%	3,7%	3,8%	3,7%	3,7%
PrO SWV VO 2505	3,0%	2,7%	2,9%	3,0%	3,2%	3,4%	3,5%
PrO landelijk	3,0%	3,0%	3,0%	3,2%	3,2%	3,1%	3,1%
Lwoo SWV VO 2505	12,9%	12,1%	11,9%	13,0%	11,4%	9,9%	9,0%
Lwoo landelijk	8,2%	6,5%	5,2%	4,1%	3,1%	2,9%	2,9%**

** prognose op basis van de aangeleverde leerlingaantallen per 1-10-2023, vso definitief obv teldatum 1-02-2023.*

*** landelijk deelname% inschatting op basis van voorgaand jaar – zie ook kanttekening bij afnemende trend lwoo vanwege opting out*

[5] In het feitenboek in bijlage 2 zijn meer cijfers van ons samenwerkingsverband terug te vinden. De landelijke cijfers lwoo geven een vertekend beeld, omdat veel samenwerkingsverbanden hebben gekozen voor opting-out.

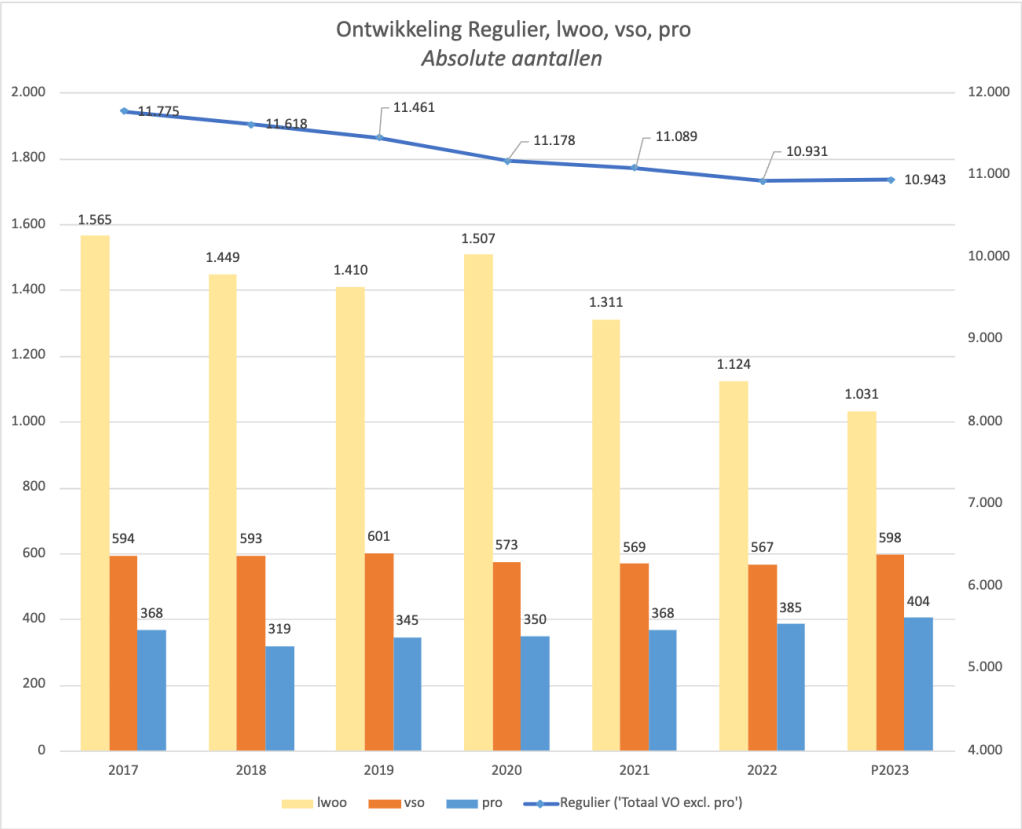

- *Aantal leerlingen regulier:* de verwachting is dat het aantal leerlingen in het regulier onderwijs in onze regio na een aantal jaren van lichte krimp, weer licht zal stijgen. De bekostiging voor het samenwerkingsverband stijgt navenant licht.
- *Fluctuatie leerlingen lwoo*: in de aantallen leerlingen die gebruik maken van lwoo zijn de laatste jaren fluctuaties te zien. Los hiervan heeft het samenwerkingsverband ervoor gekozen het plafond van 50% op de aan te vragen lwoo aanwijzingen los te laten, waardoor het aantal leerlingen lwoo potentieel stijgt.
- *Stijging pro:* het aantal leerlingen in het pro neemt de laatste vier jaar toe. Van 319 leerlingen in 2018 naar 404 leerlingen op 1 oktober 2023. De bekostiging die we ontvangen is gebaseerd op 349 leerlingen (in 2012). Hierdoor heeft het samenwerkingsverband ongeveer 350K minder aan inkomsten in 2024 door de verplichte afdracht aan het pro.
- *Stijgende deelname en wachtlijsten vso:* Na een aanvankelijke daling van het aantal leerlingen in het vso in 2020 en 2021, zowel absoluut als in deelnamepercentage, constateren we dat het aantal leerlingen dat gebruik maakt van het vso weer toeneemt. De toename van 385 in 2022 naar 404 is significant, waardoor een tekort op de begroting van reguliere scholen ontstaat vanwege een korting op de lumpsum. Door lerarentekort ontstaan daarnaast ook wachtlijsten. Doordat leerlingen in het reguliere vo soms langer moeten wachten op een plek in het vso, betekent dit een verzwaring voor het reguliere vo.

Aantal leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs neemt toe

Binnen het samenwerkingsverband primair onderwijs in onze regio is er een groei van het aantal leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs. Het deelnamepercentage in het SBO tot en met 2023 in het primair onderwijs laat daarbij een stabiel beeld zien. Het deelnamepercentage in het SO tot en met 2023 in het primair onderwijs is licht stijgend. De verwachting is dat (een deel van) deze leerlingen ook aangewezen zullen zijn op het vso. Van belang is te onderzoeken hoe we het best het hoofd kunnen bieden aan deze onderinstroom.

Toename gebruik jeugdzorg

De landelijk zichtbare trend van toenemend jeugdzorggebruik is ook bij de drie betrokken gemeentes zichtbaar. Als SWV en haar populatie zien we de volgende ontwikkeling. Landelijk stijgt het jeugdzorggebruik van 8,5% in 2015 naar een niveau van 10,7% in 2022*. Hierbij geldt dat door een wijziging in verwerking van data door het CBS er sprake is van een trendbreuk en derhalve 2021 en 2022 niet te vergelijken zijn met de jaren daarvoor.

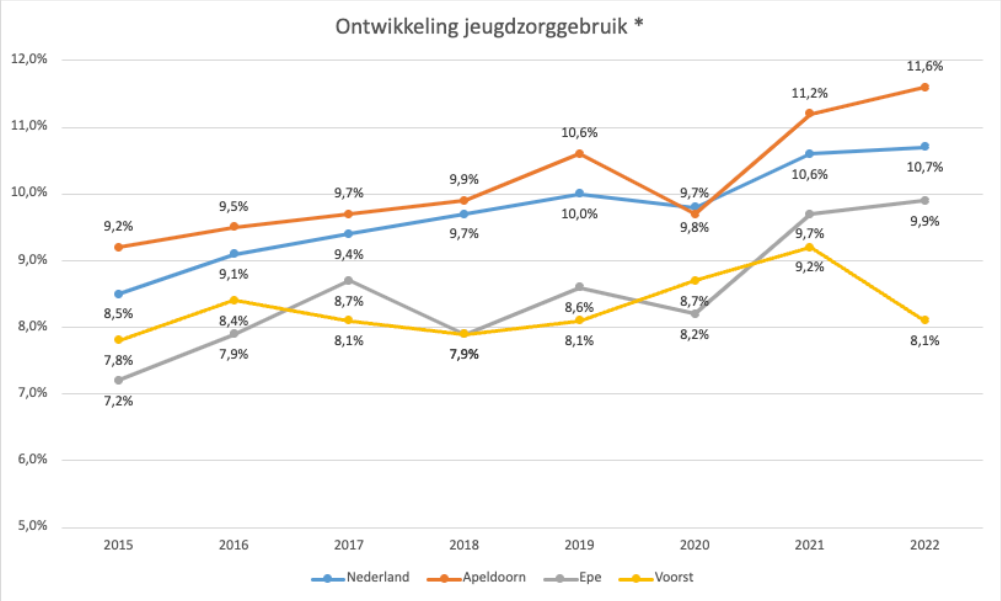

Bron: CBS, Kerncijfers over Jeugdzorg - %-age jeugdzorggebruik door personen tot 18 jaar t.o.v. alle jongeren tot 23 jaar
** Toelichting: vanaf 2021 heeft CBS veranderingen doorgevoerd in de verzameling en verwerking van de data over jeugdzorg, die leiden tot een trendbreuk in de uitkomsten over 2020 en 2021. Hierdoor zijn de uitkomsten over jeugdzorg over de jaren 2021 en later niet goed te vergelijken met de uitkomsten over de jaren 2015 t/m 2020.*

Wat wel kan worden geconcludeerd is dat binnen de betreffende gemeentes van het SWV gemeente Apeldoorn een relatief hoger gebruik van jeugdzorg (11,6%) laat zien dan het landelijk niveau van 10,7% bij een stijgende trend. Daarentegen laat gemeente Voorst tegen de landelijk stijgende trend een daling zien van 9,2% in 2021 naar 8,1% in 2022. De daling in jeugdzorggebruik in de gemeente Voorst heeft (deels) te maken met nieuwe wetgeving woonplaatsbeginsel.

Ook gemeentes zien een toename van de complexiteit van de ondersteuningsvragen van jongeren en gezinnen. Zo blijkt uit een pilot van de GGD en het CJG dat bij ongeveer 20% van onze jongeren in het vo sprake is van een gevoel van somberheid of psychische klachten. De toename van het jeugdhulpgebruik werkt ook door in het onderwijs.

4.3 Financiën

Dit samenwerkingsverband heeft sinds de komst van passend onderwijs een forse vereveningsopdracht. Bij het begin van passend onderwijs betekende dit een negatief bedrag per leerling van 320 euro. Ondanks de daling in afgelopen jaren is te zien dat de deelnamepercentages voor pro en vso ultimo 2024 nog ver boven landelijke gemiddelden liggen, wat de toekomst financieel gezien uitdagend maakt.

De totale baten van het samenwerkingsverband bedragen ongeveer € 23 miljoen in 2024. Dit betreft met name de bekostiging van leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs (pro) en de ondersteuningsbekostiging voor het voortgezet speciaal onderwijs (vso). De komende jaren zullen enerzijds deze baten licht stijgen door een te verwachten lichte stijging van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs. Anderzijds zal dit licht kunnen dalen door het mogelijk wegvallen van enkele tijdelijke subsidies.

Belangrijke aandachtspunten vanuit financieel perspectief voor komende jaren:

- Rijksbijdragen voor het SWV onder de noemer 'zware ondersteuning' gaan volledig op aan de vso-afdracht. Scholen worden, met het huidige beeld van leerlingaantallen in het vso jaarlijks gekort via de bekostiging vanuit DUO vanwege overschrijding van de bekostigingsnorm. Het gaat concreet over € 340.000 - 430.000 per jaar.
- Vanuit de rijksbijdragen voor het SWV onder de noemer 'lichte ondersteuning' moeten in de eerste plaats de wettelijk verplichte afdrachten aan lwoo en pro bekostigd worden. Binnen de lichte ondersteuning speelt dat de bekostiging specifiek voor praktijkonderwijs (pro) meer dan 100 procent bedraagt dan de normbekostiging voor pro en dit ook voor de komende jaren verwacht wordt. Bij geen interventie betekent dit een negatieve financiële impact voor het SWV van € 360.000 per jaar.
- De bekostiging van het budget lichte ondersteuning (lwoo en pro) zal waarschijnlijk met ingang van 2026 wijzigen. Voor SWV vo 2505 wordt ingeschat dat gedurende de periode 2026-2030 ieder jaar tussen de €700.000 en € 800.000 minder baten wordt ontvangen dan het jaar ervoor met navenante impact op het budget lichte middelen voor reguliere scholen. Binnen een tijdsbestek van 5 jaar (2026-2030) betekent dit dat het 'overschot' aan lichte middelen niet langer benut kan worden.

Bovenstaande betekent dat we als samenwerkingsverband niet alleen een zorg hebben rond leerlingen (de te hoge deelnamepercentages vso) maar ook financieel gezien een grote uitdaging hebben. Voor het overeind houden van de huidige ondersteuning die nu gefinancierd wordt vanuit middelen lichte ondersteuning, zullen we gedurende de komende jaren een andere oplossing moeten vinden. Dit betekent concreet dat we tot uiterlijk 2030 hier de tijd voor hebben (de overgangsregeling loopt van 2026-2030). In deze tijd zullen we het volgende met elkaar doen: in kaart brengen wat er aan ondersteuning is, de effectiviteit hiervan monitoren en evalueren (100% verantwoording door de scholen), en de ondersteuningsvormen die behouden moeten blijven, op een andere manier organiseren.

Daarnaast speelt het volgende. We willen voorkomen dat leerlingen onnodig instromen naar het vso. Dit is niet alleen in het belang van de leerlingen die in de huidige situatie (soms) onnodig in dit onderwijs terecht komen, maar ook in het belang van de financiën. Als wij geen oplossingen creëren voor de te hoge deelnamepercentages, betekent dit naast korting op de lumpsum van regulier onderwijs ook gaandeweg steeds minder mogelijkheid om vanuit het samenwerkingsverband in te kunnen zetten op beleid en gezamenlijke projecten. In de meerjarenbegroting schetsen wij hoe we hiermee om willen gaan.

Samenvatting begroting 2024

Voorts kan de begroting 2024 als volgt worden samengevat in de splitsing baten enerzijds en anderzijds de wettelijke afdrachten en de kosten voor programma's.

Baten	**± € 23,1 miljoen**
Rijksbijdragen	
Geoormerkte subsidies en bijdragen	
Lasten – Verplichte afdrachten	**± € 16,9 miljoen**
Verplichte afdrachten aan lwoo	
Verplichte afdrachten aan pro	
Verplichte afdrachten aan vso	
Lasten – Programmatische activiteiten – Programmalijnen	**± € 6,1 miljoen**
Programma 1: Management en organisatie	
Programma 2: VO Loket Passend Onderwijs	
Programma 3: Research en development	
Programma 4: Bovenschoolse schakelvoorziening	
Programma 5: Versterking basis- en extra ondersteuning	
Programma 6: Vangnetbepaling	
Resultaat	**€ 100.000**

De twee blokken lasten zijn communicerende vaten. Uit de baten dienen allereerst de wettelijk verplichte afdrachten aan lwoo, pro en vso bekostigd te worden. Wat resteert is beschikbaar voor de programma's. Waarbij het bedrag voor de scholen voor lichte ondersteuning binnen programma 5 in financieel opzicht de sluitpost is, binnen de gegeven kaders. In de begroting voor 2024 en de meerjarenbegroting vanaf 2025 wordt gestreefd naar een positief financieel resultaat, waarmee het samenwerkingsverband een weerstandsvermogen wil opbouwen naar een gezond niveau van maximaal € 500.000 in 2026.

Verdeling middelen

Het SWV ontvangt bekostiging door het Rijk, de zogenoemde lichte en zware ondersteuningsmiddelen, om passend onderwijs in Apeldoorn, Voorst en Epe vorm te geven. Het gaat om een bedrag van circa € 22 miljoen per jaar. Daarnaast ontvangt zij reguliere en incidentele subsidies van gemeentes en/of het Rijk om ondersteuning op inhoudelijke problematiek te faciliteren. Voor een toelichting naar de wijze van verdeling van middelen wordt verwezen naar bijlage 3 "Meerjarenoverzicht financiën".

5 Waar staan wij voor?

5.1 Wat hebben wij te doen als netwerk?

Vanuit een kennisintensieve netwerkorganisatie willen we als vo-scholen binnen ons samenwerkingsverband iedere leerling een passende plek bieden. Een plek waar ze zich in brede zin kunnen ontwikkelen en in kunnen floreren. 'In brede zin', want niet alleen de cognitief/didactische ontwikkeling is van belang. De sociaal-emotionele ontwikkeling is minstens zo belangrijk. Daarbij vraagt de leerling soms niet alleen om een passende oplossing binnen onderwijs, maar een oplossing waarin zorg en onderwijs samenwerken. We slaan hiervoor steeds meer de weg in van samenwerking met onze partners de gemeentes, jeugdhulpinstellingen en instellingen voor dagbesteding, ieder vanuit de eigen rol. Naast een brede vorm van ontwikkeling is het belangrijk dat de leerlijn zo soepel mogelijk verloopt en zo min mogelijk onderbroken wordt. Daarvoor wordt verbinding gezocht met het po en het mbo.

Om nu en in de toekomst met elkaar tijdig en kwalitatief passend onderwijs te bieden, is het noodzakelijk dit te doen met een gezond financieel systeem. Dit betekent dat we aan de voorkant moeten nadenken en samenwerken. Dit doen we op basis van de volgende uitgangspunten:

- problemen voorkomen of minder laten groeien (preventie);
- met elkaar passend aanbod creëren; geen hiaten (te weinig), maar ook niet dubbel (te veel);
- dit lerend van en met elkaar te doen (niet het wiel opnieuw uitvinden); waarbij kennisoverdracht en uitwisseling van *good practices* plaatsvindt;
- bij issues snel de weg vinden naar onze ketenpartners;
- regulier waar het passend is en met extra ondersteuning waar het nodig is, rekening houdend met betaalbaarheid.

Tot slot: bij vermindering van financiële middelen is het de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het netwerk hierop te anticiperen, acteren en het moedige gesprek te voeren voor het te voeren beleid en de te nemen stappen.

Concreet betekent het dat we als netwerk:

- gezamenlijk ons onderwijslandschap professionaliseren door intensievere samenwerking en door op zoek te gaan naar synergie;
- een goede ondersteuningsstructuur op alle scholen vormgeven, waarmee we 'onnodige/te snelle' doorstroom naar het vso en pro voorkomen;
- onderwijs voor zoveel mogelijk leerlingen in het regulier onderwijs mogelijk maken en bevorderen, bijvoorbeeld door meer gebruik te maken van 'symbiose': kennis van elkaars mogelijkheden (vo en vso) is hierbij van groot belang;
- onze effort en energie inzetten op de juiste verbinding met ouders en maatschappelijke partners vanuit het besef dat het onderwijs het niet alleen kan en ook niet alleen hoeft te doen: hiervoor wordt ook gekeken naar inspirerende voorbeelden uit andere delen van het land;
- ons aanbod en maatregelen gaan monitoren met elkaar op effectiviteit, of het financieel passend is, en op basis hiervan gezamenlijk bijsturen.

5.2 Wat hebben wij te doen als bureau?

Vanuit het SWV als bureau hebben we overzicht over ons onderwijslandschap. In ons eigen SWV, maar ook daarbuiten (Overijssel en Gelderland); welke passende oplossingen bieden scholen (en de ketenpartners), waar is overlap, waar zitten hiaten. We brengen 'vraag en aanbod' bij elkaar en zoeken oplossingen waar aanbod mist. Oplossingen worden gezocht in aanbod, maar ook in processen: het maken van samenwerkingsafspraken tussen vo-scholen, vso- en vo-scholen of tussen scholen en gemeente/jeugdhulp. Daarbij moet niet alleen worden gedacht aan behandeling buiten de school, maar liefst ook bínnen de school.

Waar zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, vervult het bureau een regisserende en faciliterende rol. Enerzijds om in kaart te brengen wat de impact van de ontwikkeling is op het onderwijslandschap en wat er benodigd is. Anderzijds om benodigde stappen voor elkaar te krijgen, door scholen en/of ketenpartners met elkaar te verbinden en samenwerking te helpen realiseren. Hierin vervullen we ook een faciliterende rol van het planmatig vormgeven en zorgdragen voor randvoorwaarden (geld, planning, mensen, subsidie). Bij het optimaliseren van de basisondersteuning op de scholen, het vormgeven van het ondersteuningsteam en het coachen/ontwikkelen van docenten vervult het bureau de volgende rollen: geven van (gevraagd en ongevraagd) advies, bemiddelen, faciliteren en monitoren.

Daar waar scholen vastlopen in oplossingen voor een individuele leerling, waaronder bijvoorbeeld ook visieverschillen met ouders, kunnen zij gebruikmaken van expertise en/of ondersteuning van het SWV. De adviseur passend onderwijs is hiervoor het aanspreekpunt. Aanvragen voor een overstap naar het vso of pro of een aanwijzing voor lwoo worden beoordeeld door ‘het loket’.

Het loket

Het bureau heeft tevens tot taak om te beoordelen of leerlingen in aanmerking komen voor het speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en leerwegondersteunend onderwijs. Daarnaast kan het samenwerkingsverband adviseren op basis van de ondersteuningsbehoefte van een leerling en extra ondersteuningsarrangementen toekennen en de daarmee samenhangende extra middelen. Uitgangspunt hierbij is: minder bureaucratie, gedegen en snelle transparante besluitvorming en budgettaire beheersbaarheid van de beschikbare middelen. Deze taak van het SWV wordt uitgevoerd door het vo Loket Passend Onderwijs. In bijlage 4 “Hoe werken wij?” van dit ondersteuningsplan vindt u het werkplan van het loket. In de komende periode zetten we in op het professionaliseren van het werkplan.

6 Inclusief onderwijs

Inclusief onderwijs is wat ons betreft niet anders dan onze kernopdracht: elke leerling is gelijkwaardig aan een ander en heeft evenveel recht op onderwijs als een ander, zo passend mogelijk. En daarmee geldt: waar regulier onderwijs past, of goed passend te maken is, is dit de weg. Waar de leerling alleen gebaat is bij speciaal onderwijs, is dat de weg.

Wel is het goed om stil te staan bij het inclusiever maken van het onderwijs dan het nu is. Hierbij is de uitdaging vooral om het regulier onderwijs passender te maken. Vanuit de reguliere scholen is de neiging leerlingen met complexe problematiek (te) snel door te sturen naar vso. Uit *good practices* blijkt dat er vaak meer mogelijk is binnen het regulier onderwijs als we het anders vormgeven. Om jongeren met én zonder ondersteuningsbehoefte samen naar school te laten gaan, is er een gezamenlijke pedagogische basis nodig. Waarbij we inzetten op een intensieve samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs en tussen onderwijs en zorg. We bewegen daarbij naar een meer context- en groepsgerichte benadering, zodat meer jongeren profiteren van de beschikbare ondersteuning. Deze benadering is erop gericht om de ondersteuningsbehoefte van leerlingen zoveel mogelijk pedagogisch (en didactisch) aan te bieden in de klas of de omgeving van de leerling. Dit is minder individueel, omdat er meer wordt ingezet op de kracht van goed onderwijs, de vaardigheden van docenten en een sterk pedagogisch klimaat. Bovendien mobiliseert deze aanpak de hulpbronnen in de nabijheid van het kind: ouders, klasgenoten en andere aanwezige hulpbronnen in en om de klas.

6.1 Waarom inclusiever onderwijs?

Ieder kind heeft het recht om zich volledig te kunnen ontwikkelen en ontplooien op het gebied van mentale en fysieke mogelijkheden, persoonlijkheid, talenten en creativiteit en te worden voorbereid voor een volwaardige en gelijkwaardige deelname aan de samenleving. Dat begint in het onderwijs: daar werken we aan de inclusieve maatschappij van morgen. Daarom is het belangrijk dat jongeren samen opgroeien, samen leren en met respect en tolerantie met elkaar omgaan. Om zo te ervaren dat iedereen anders is en anders denkt. Zo leert ook elk individu andere vaardigheden door het leren van en met elkaar. Kortom, zo leren we dat diversiteit de norm is. Inclusief onderwijs draagt bij aan gelijkwaardige behandeling en gelijkwaardige deelname aan de samenleving.

6.2 Hoe geven we invulling aan inclusiever onderwijs?

Om goed invulling te geven aan inclusiever onderwijs, is onze gezamenlijke kracht van belang: we zetten daarom in op de samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs en willen leren van collega's om ons heen. We organiseren ons rondom dit thema met de kernpartners: scholen, gemeentes en CJG (zowel team toegang als het voorliggend veld – SMW, JW, etc). Besluiten en voortgang zullen tevens besproken worden in de OOGO's[6].

In bijlage 1 hebben we onze doelstellingen gedetailleerd weergegeven. Op hoofdlijnen zijn deze:

- We zorgen ervoor dat het hele netwerk de betekenis en het belang van het begrip inclusief onderwijs in beeld heeft;
- We creëren voorzieningen op school die het hoofd bieden aan tijdelijk extra ondersteuningsbehoeften; een vorm van schakelvoorzieningen op of dichtbij school waardoor leerlingen binnen hun eigen reguliere school de ruimte krijgen voor een time-out of reset, om vervolgens hun onderwijscarrière te vervolgen binnen het reguliere onderwijs;
- We creëren voorzieningen op of boven school met specialistischer zorg/ondersteuning voor leerlingen die, ondanks bovenstaande inzet, toch nog uitvallen.
- We leren van andere SWV-en en werken intensief samen met gemeentes en CJG en stroomlijnen onze samenwerking met andere partners rondom de leerlingen en de benodigde ondersteuning.

[6] Voor de werkwijze zie bijlage 4 "Hoe werken wij?".

7 Ondersteuningsstructuur op iedere school

Alle scholen in ons samenwerkingsverband zijn samen met de leerling en ouders verantwoordelijk voor een gezonde ontwikkeling van de leerling binnen hun school. Dit betekent dat alle scholen hun aanbod zo veel mogelijk afstemmen op de onderwijsbehoeften, mogelijkheden en talenten van de leerlingen. Voor leerlingen met ondersteuningsbehoeften doet de school dit allereerst vanuit de basisondersteuning. Voor de leerlingen die meer nodig hebben wordt extra ondersteuning ingezet. De belangrijkste spelers binnen deze ondersteuningsstructuur zijn de ondersteuningscoördinator, mentoren, docenten en teamleiders van de school.

Zoals in vorig hoofdstuk benoemd werken wij toe naar inclusiever onderwijs. Dit betekent dat versterking nodig is in de basis van het onderwijs, de basisondersteuning en de extra ondersteuning zodat meer leerlingen hun plek kunnen behouden in het regulier onderwijs.

7.1 Basisvoorwaarden voor een sterke ondersteuningsstructuur

Alle reguliere scholen binnen het SWV voldoen aan de landelijke norm van basisondersteuning. Elke school beschrijft concreet hoe de basisondersteuning er bij hen uitziet.[7] Zo weten ouders en leerlingen waar ze op kunnen rekenen. Per jaar bekijkt elke school of deze beschrijving een update nodig heeft.
Elke school in ons SWV een kernteam bestaande uit de ondersteuningscoördinator, leerplichtambtenaar, schoolmaatschappelijk werker en/of jeugdhulpverlener en jeugdarts/-verpleegkundige. Aangezien sommige van onze scholen ook leerlingen uit andere gemeentes hebben en de werkwijze vanuit de gemeentes bovendien verschilt, is het soms zoeken naar de beste weg de samenwerking tussen kernpartners goed vorm te geven. Uitgangspunt hierbij blijft de leerling. Samen (ook met belendende samenwerkingsverbanden) zullen we op zoek gaan naar professionalisering van onze werkwijze(s).

Naast het bieden van de basisondersteuning beschrijven de scholen in het schoolondersteuningsprofiel (SOP) welke extra ondersteuning ze kunnen bieden. Deze extra ondersteuning wordt binnen school ingezet als de basisondersteuning niet toereikend is voor leerlingen. In lijn met het opstellen van het OP wordt één keer per vier jaar bekeken of de beschreven ondersteuning nog in lijn is met het OP. Het updaten van het SOP is een taak van de school, waarbij het gesprek hierover mede wordt gevoerd met de adviseurs passend onderwijs van het SWV. Voor iedere leerling die extra ondersteuning ontvangt, wordt er een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld door de school in overleg met de leerling en ouders. Bij het opstellen van het OPP hebben leerlingen altijd hoorrecht. Dit betekent dat zij het recht hebben om mee te praten en mee te bepalen wat er nodig is.

Binnen de reguliere ondersteuningsstructuur is er speciale aandacht nodig voor twee doelgroepen: leerlingen die binnen het vmbo extra hulp kunnen gebruiken bij het leren of ondersteuning nodig hebben op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling (lwoo) en leerlingen voor wie het behalen van een diploma binnen het vmbo alleen haalbaar is middels veel praktijk (praktijkonderwijs).

Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo)

Vanuit ons SWV worden voor het lwoo de landelijke criteria gehanteerd. Wanneer een leerling voldoet aan de criteria vraagt de school een aanwijzing voor het lwoo aan bij het samenwerkingsverband.[8] Met lwoo kan de leerling onderwijs volgen die leerwegondersteunend is ingericht. Doelstelling is leerlingen te helpen die achter zijn geraakt met lesstof en de kans te vergroten dat ze hun vmbo afsluiten met een diploma. De vmboscholen in kwestie bepalen zelf hoe deze welke ondersteuning hierbij voor welke groep leerlingen benodigd is en geven dit vorm. Te denken valt aan extra lessen en kleinere klassen. Samen met onze kernpartners (ook vanuit het PO) zullen we de komende jaren onderzoeken of en hoe het mogelijk is te voorkomen dat leerlingen een lwoo indicatie nodig hebben. Vroegsignalering en preventie zijn hierbij van groot belang.

[7] Vooralsnog is dat in het schoolondersteunings-profiel (SOP). De beschrijving hiervan blijft een vereiste, echter, zal (waarschijnlijk) vanaf april 2024 niet in een apart document opgenomen hoeven worden maar in het schoolplan.
[8] De procedure en criteria voor het aanvragen van een aanwijzing lwoo bij het samenwerkingsverband zijn te vinden bijlage 4.

Praktijkonderwijs (pro)

Praktijkonderwijs (pro) bereidt leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte zo goed mogelijk voor op deelname aan en in de maatschappij. Alle leerlingen volgen een eigen ontwikkelplan. Leren, werken, burgerschap wonen en vrijetijdsbesteding zijn daarbij belangrijke aspecten en ze volgen een eigen pakket aan theorie- en praktijkvakken. Wanneer een leerling voldoet aan de criteria voor praktijkonderwijs vraagt de school een tlv pro aan bij het samenwerkingsverband.[9] Factoren die hier van belang zijn, zijn het intelligentieniveau en didactische leerachterstanden waarbij deze laatste doorslaggevend zijn. In geval van 'tegenstrijdige criteria' of wanneer de leerling niet aan deze criteria voldoet kan beredeneerd worden afgeweken.

7.2 Versterking van de ondersteuningsstructuur

Het versterken van de ondersteuningsstructuur moet plaatsvinden op twee niveaus: *In* de klas/school en *tussen* de scholen van het samenwerkingsverband.

In de klas/school: Er wordt ingezet op het vergroten van het handelingsrepertoire en de expertise van de docenten en mentoren binnen de reguliere scholen. Dit betekent dat zij steeds beter in staat zijn om leerlingen die extra ondersteuningsbehoeften hebben in de klas tegemoet te komen. Naast de verantwoordelijkheid van de scholen/schoolbesturen speelt ook het kantoor van het SWV een adviserende en faciliterende rol bij het op deze manier optimaliseren van de basisondersteuning op de scholen.

Tussen scholen binnen het samenwerkingsverband: We willen constructief samenwerken waar dit passend en aan de orde is voor leerlingen. Als netwerk nemen we hierin onze verantwoordelijkheid: we professionaliseren gezamenlijk ons onderwijslandschap door een intensievere samenwerking. Het bureau van het SWV heeft hierin een adviserende, faciliterende en bemiddelende rol.

Samenwerken om schooluitval te voorkomen

Om langdurige schooluitval te voorkomen, is preventief kijken en werken nodig. Vanuit het SWV steken we in op professionalisering in het vroegtijdig signaleren van issues. Onderdeel hiervan is het inzetten van goed verzuimbeleid. Per gemeente is de invulling van het verzuimbeleid verschillend. We willen in ieder geval inzetten op het volgende:

- Scholen hanteren een up-to-date verzuimprotocol.
- We hebben met de ketenpartners heldere afspraken over verantwoordelijkheden rondom het verzuim.
- Waar aan de orde wordt zoveel mogelijk aan de voorkant overleg gepleegd over het verzuim om langer uitval te voorkomen.

Hoe versterken we de ondersteuningsstructuur?

Voor het realiseren van inclusiever onderwijs is het belangrijk dat we de huidige ondersteuningsstructuur op onze scholen versterken. We willen dit bewerkstelligen door in te zetten op de volgende doelstellingen:

- De benodigde (extra) ondersteuning wordt preventief gesignaleerd en is effectief georganiseerd.
- Voor alle leerlingen die ondersteuning ontvangen of op het vso zitten, wordt doelgericht en constructief samengewerkt met alle betrokkenen. Waar dit behulpzaam of vereist is, wordt dit beschreven in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).
- Het handelingsrepertoire van de docenten op de basis- en extra ondersteuning van de reguliere scholen is vergroot.
- Voor leerlingen met zorg (op school of thuis) hebben de bedachte interventies effect, zodat er een duidelijke afname is van het aantal geoorloofde thuiszitters.

Een verdere uitwerking hiervan is terug te vinden in de doelstellingen en bijbehorende activiteiten in bijlage 1.

[9] De procedure en criteria voor het aanvragen van een tlv pro bij het samenwerkingsverband zijn te vinden in bijlage 4.

8 Een dekkend en thuisnabij onderwijsaanbod

Soms heeft een leerling meer hulp nodig dan in basis- en extra ondersteuning van de reguliere setting geboden kan worden. Op dat moment zoekt een school contact met het SWV om passende ondersteuning of een passende plek te zoeken. Het doel is om specialistische ondersteuning of speciaal onderwijs passend en dichtbij te organiseren, zolang een leerling dat nodig heeft. Wij streven naar een breed aanbod van ondersteuningsmogelijkheden.

8.1 Onderwijslandschap en expertisenetwerk

Om gezamenlijk tot een dekkend en thuisnabij aanbod te komen wordt het onderwijslandschap in kaart gebracht. Op deze manier wordt duidelijk voor welke leerlingen we een passend aanbod hebben en waar hiaten of dubbelingen zitten. Het geeft ons houvast om het netwerk dekkend te krijgen en synergie te creëren in ons aanbod. Daarnaast brengen we het netwerk van expertise in beeld om meer samenwerking tussen scholen te laten ontstaan.

8.2 Route specialistische ondersteuning

De specialistische ondersteuning kan gedeeltelijk of geheel buiten de school zijn, in de vorm van arrangementen. De adviseur passend onderwijs van het SWV denkt mee over een passende route. Samen met de leerling, ouders en school wordt besproken of, en welk arrangement passend is. Hierin zijn twee mogelijkheden: arrangementen voor specialistische ondersteuning en arrangementen voor specialistische (bovenschoolse) voorzieningen.

Arrangementen voor specialistische ondersteuning

De vo-school kan voor een leerling een arrangement aanvragen, waarvoor de school specialistische ondersteuning nodig heeft, omdat de basis- en extra ondersteuning van de school ontoereikend is. Het gaat om de inzet van expertise uit het netwerk ten behoeve van de leerling. Deze expert kan een leerling ondersteunen of docenten begeleiden. Scholen werken samen om elkaar te ondersteunen bij complexe ondersteuningsvragen. De specialistische ondersteuning die de leerling krijgt wordt opgenomen in het OPP. De ondersteuningsvraag is bijvoorbeeld gericht op gedrag, ASS of HB. Voor een aantal leerlingen is het mogelijk om na een periode van vso terug te keren in het reguliere vo. Om deze overstap soepel te laten verlopen kan de vo-school een arrangement aanvragen bij het SWV. Vanuit dit arrangement kan de leerling vanuit het vso begeleid worden in de doorstroming naar de nieuwe vo-school.

Arrangementen voor specialistische (bovenschoolse) voorzieningen

Voor leerlingen met complexe problematiek of (dreigende) thuiszitters, die onvoldoende baat hebben bij de basis-, extra en specialistische ondersteuning op de vo-school, heeft of creëert het SWV specialistische (bovenschoolse) voorzieningen. Gezien de ambitie inclusiever onderwijs aan te kunnen bieden, zal het SWV (als netwerk) nieuwe vormen van (schakel)voorzieningen ontwikkelen binnen de scholen. Concreet betekent dit dat er per school onderzocht wordt wat nodig en haalbaar is. Daarnaast vindt een herbezinning van de schakelvoorziening bij het SWV plaats. Helder is al wel dat voor de leerlingen die zich nu voor de schakelvoorziening melden, intensieve samenwerking met jeugdzorg noodzakelijk is. We blijven zorgdragen voor de kwaliteit van het onderwijs in de schakelvoorziening en doen ook de herbezinning samen met onze ketenpartners.

8.3 Route voortgezet speciaal onderwijs

Binnen het SWV zullen er leerlingen blijven die gebaat zijn bij ondersteuning in het voortgezet speciaal onderwijs (vso). Dit kunnen leerlingen zijn die door hun ondersteuningsbehoeften vast (dreigen te) lopen in het voortgezet onderwijs, maar ook leerlingen die doorstromen vanuit het (speciaal) basisonderwijs. We werken binnen het samenwerkingsverband met 5 scholen voor vso samen (cluster 3 en 4). Zij bieden onderwijs aan zeer moeilijk lerende leerlingen, leerlingen met een verstandelijke beperking of meervoudige handicap en aan leerlingen met gedragsproblemen tussen de 12 en 20 jaar.

Samenwerking cluster 1 en 2

Naast de ondersteuningsstructuur van het SWV is er ook een samenwerking met scholen voor kinderen met een visuele, auditieve of communicatieve beperking (voorheen cluster 1 en 2). Deze scholen vallen niet onder de regionale samenwerkingsverbanden, zoals gevormd tijdens de invoering van passend onderwijs. Zij hebben vanwege de grootte en de specialistische expertise een landelijke systematiek. Omdat er wel leerlingen uit het samenwerkingsverband een beroep moeten doen op deze specialistische expertise, zijn er afspraken gemaakt met deze scholen. We werken samen met Kentalis (cluster 2) en Visio (cluster 1).

Vso +

Voor een aantal leerlingen is een vso-setting nog niet voldoende om tot ontwikkeling te komen. Daarom zijn er binnen het vso mogelijkheden voor extra ondersteuning. Dit kan zijn in de vorm van speciale klassen (Link, Kompass), maatwerkklassen en onderwijszorgarrangementen. Deze ondersteuning is bedoeld voor leerlingen met zware ondersteuningsbehoeften. Plaatsing in deze groepen betekent vaak dat de leerling een hogere bekostigingscategorie nodig heeft. Zie de meer gedetailleerde uitwerking van hoe wij daarmee omgaan in bijlage 4 “Hoe werken wij?”.

8.4 Doelgroepen die extra aandacht behoeven

Binnen het SWV zien wij een aantal doelgroepen die extra aandacht behoeven: de hoogbegaafde leerlingen, JeugdzorgPlusleerlingen en 18+ leerlingen. Daarnaast is specifieke aandacht nodig voor ISK en thuiszitters.

- Voor hoogbegaafde leerlingen is er op de reguliere scholen expertise te vinden rond didactische aanpak op het gebied van hoogbegaafdheid. Voor sommige leerlingen is, in verband met mentale- en gedragsproblemen, samenwerking met vso behulpzaam.
- Doordat het aantal gesloten plaatsingen landelijk wordt teruggedrongen tot nul in 2030, ontstaat er bij deze leerlingen behoefte aan een passende onderwijsplek. Het is de visie om onderwijs voor deze doelgroep (jongeren met zeer complexe onderwijs- en zorgvragen) zo inclusief en thuisnabij mogelijk vorm te geven. Om dit te doen, is het SWV aangesloten bij de coalitie Samenwerkingsverbanden Noordoost Nederland om gezamenlijk op te trekken en de reeds beschikbare expertise schaalbaar te maken en flexibel in te zetten.
- Met name voor leerlingen in het vso (cluster 3) komt regelmatig de vraag naar voren wat te doen als zij 18 jaar worden. Zij kunnen uitstromen naar de dagbesteding of binnen de onderwijssetting nog twee jaar verder door ontwikkelen (ontwikkelrecht). Samen met de betreffende scholen zullen we onderzoeken hoe we in de toekomst omgaan met deze doelgroep, zodat we ons beleid eenduidig formuleren.

ISK

Bij de ISK constateren we diverse issues die op moment van schrijven van dit OP met name zichtbaar zijn in Apeldoorn (waar de meeste ISK leerlingen zijn). In Epe is ook een ISK. In de gemeente Voorst is op dit moment geen ISK aanwezig op de scholen. Het gaat hier om een klein aantal leerlingen. Leerlingen gaan daarom naar ISK’s in Apeldoorn of Deventer. Uiteraard is het onze intentie ook met deze gemeentes te bezien of en welke issues aandacht vanuit ons SWV verdienen. De issues die wij nu zien:

- Het aantal leerlingen op de ISK groeit snel, maar er is niet altijd voldoende ruimte en gekwalificeerd personeel beschikbaar.
- We zien een toename van analfabete leerlingen. Zij zitten in speciale klassen.
- Er stromen meer leerlingen in met gedragsproblemen en/of het ontbreken van schoolse vaardigheden, wat het leren binnen het de ISK bemoeilijkt.
- Er zijn veel leerlingen met psychische klachten. Zij hebben meer ondersteuning nodig dan nu aangeboden kan worden. Dit zorgt voor een hoge mate van verzuim.

De genoemde issues bij de ISK leiden tot vervolgissues bij doorstroom:

- Te veel route-1-leerlingen stromen uit naar pro. Dit is een steeds groter wordende groep leerlingen. De vraag is of deze leerlingen wel passen bij pro of behoefte hebben aan extra ISK-onderwijs.
- Er zijn meer leerlingen die naar het vso doorstromen. Echter ontbreekt binnen het vso de expertise rondom het begeleiden van NT2 leerlingen, waardoor het vso terughoudend is.

- Leerlingen die naar reguliere klassen uitstromen hebben nog steeds extra taalondersteuning nodig, dit vraagt ook expertise bij de vo-scholen.

De verantwoordelijke scholen van de ISK zijn hier genoegzaam mee bekend, maar de opdracht is echt ingewikkeld. Ingezet wordt op één locatie, zodat er vanuit dezelfde visie en één aansturing gewerkt kan worden. Los hiervan zetten we in op meer en meer gericht schoolmaatschappelijk werk bij de ISK en zoeken we naar een intensievere samenwerking tussen de ISK, de vervolgscholen en het SWV.

Thuiszitters

Binnen het samenwerkingsverband hebben we te maken met het toenemend aantal leerlingen waarbij sprake is van schooluitval. Deze doelgroep noemen we thuiszitters. Veel van deze leerlingen hebben te maken met complexe problematiek. We werken met alle betrokken partijen - gemeentes, leerplicht, CJG, scholen en ouders - samen om voor deze leerlingen een passende onderwijs- en/of zorgplek te bieden. Scholen zijn verantwoordelijk voor de thuiszittersaanpak, vanuit het SWV sluiten de Adviseurs Passend Onderwijs aan bij MDO's. Samen registreren we de thuiszitters en bespreken leerlingen die dreigen uit te vallen. Rondom thuiszitters is er veel te doen. Willen we preventie en terugdringen van verzuim goed op orde krijgen, dan is één van de zaken dat we helderheid creëren over wie welke verantwoordelijkheid precies heeft en ook hoe we dat in de samenwerking zo effectief mogelijk vormgeven. Hierbij houdt het SWV de regie en is onze aandacht enerzijds gericht op onze kernpartners (leerplicht en zorg) anderzijds op een eenduidige aanpak van de belendende SWV'en (vo en po).

We zien vier groepen leerlingen die niet naar school gaan:

- Formele thuiszitters: Leerlingen die staan ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd thuiszitten of thuiszitten zonder zorgplan. Scholen melden deze leerlingen via DUO, waarna leerplicht samen met de betrokkenen zoekt naar een oplossing.
- Vrijstellingen: dit zijn leerlingen die niet naar school gaan, omdat zij vrijgesteld zijn van onderwijs. Een onafhankelijk psycholoog of arts beoordeelt of een leerling in aanmerking komt voor een (tijdelijke of permanente) vrijstelling. Voor deze leerlingen is een passende plek binnen het onderwijs niet haalbaar. Wanneer er sprake is van een vrijstelling wordt de leerling uitgeschreven en heeft school geen zorgplicht meer. Het is mogelijk dat leerlingen zich op een andere manier kunnen ontwikkelen. De gemeente draagt hiervoor zorg met een passende dagbesteding. Soms wordt er wat onderwijs toegevoegd op een dagbestedingsplek. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van een school en/of het SWV.
- Leerlingen in zorg: deze leerlingen staan ingeschreven op een school en zitten met een zorgplan geoorloofd thuis (gedoogd door leerplicht). De school stelt, in overleg met de ouders, een ontwikkelingsperspectiefplan voor de leerling op. Het is dan ook mogelijk om bijvoorbeeld dagbesteding in te zetten als tijdelijke vervanging van het onderwijs. Hiermee werkt de leerling aan het behalen van leerdoelen. Het onderwijs betaalt dit traject. De school van inschrijving heeft in die zin zorgplicht dat ze in actie komt, zodra er iets van onderwijs mogelijk is (maatwerkonderwijs op grond van de zorgplicht). Samenwerking tussen het SWV, leerplicht en CJG is noodzakelijk voor een passende onderwijs- en/of zorgplek.
- Absoluut verzuimers: dit zijn leerlingen die niet naar school staan omdat ze niet ingeschreven staan op een school. In de praktijk is hier nauwelijks sprake van. Soms gaat het om registratiefouten, soms om verhuizers en regelmatiger om vluchtelingen. Deze leerlingen zitten vrij snel weer op school.

Met name de groep leerlingen in zorg heeft de aandacht binnen het SWV. Het doel is daling te bewerkstelligen in het aantal leerlingen in zorg. We zetten in op de volgende doelen:

- Preventie op school, waaronder een positief schoolklimaat, goede registratie en contact met leerling en ouders.
- Het goed werken met het thuiszittersprotocol, zodat we eerder interventies kunnen plegen en sneller helder wordt waar (extra) zorg nodig is. Hier zijn expliciete implementatiestappen nodig. We kijken bij het inzetten hiervan ook naar meer vernieuwende insteken, zoals de 'aanwezigheidsaanpak'.
- Passend aanbod en/of ondersteuning voor (dreigende) thuiszitters, waarbij onderwijs en jeugdhulp samenwerken.

9 Waar gaan wij voor met elkaar?

Zoals beschreven komt er een aantal forse uitdagingen op ons af, zowel inhoudelijk als financieel. Willen we hier het hoofd aan bieden, dan is gerichte en intensieve samenwerking op allerlei niveaus noodzakelijk en zullen we anders moeten denken, werken en organiseren. Ook bestaat er de wens terug te gaan naar de doelgroep waar we het voor doen: de leerlingen.

9.1 Leerlingen en ouders

Als we de ondersteuning aan leerlingen goed willen (blijven) vormgeven, is het cruciaal aan te sluiten op hun behoeften. Daarnaast is het noodzakelijk en behulpzaam een goede interactie met en betrokkenheid van ouders te hebben. Vanuit het SWV zien we drie zaken waar we op in willen zetten: de doorontwikkeling

- van het Ouder- en jeugdsteunpunt,
- een gedragen visie hoe leerlingen en hun ouders te betrekken,
- en een uitgebreidere vorm van reflectie tussen leerlingen, ouders en het SWV.

Doorontwikkelingen Ouder- en jeugdsteunpunt

Het Ouder- en jeugdsteunpunt is al ontwikkeld als het gaat om de functie 'informatievoorziening'. Van belang is om ook de functies 'ondersteuning' en 'signalering' op een goede manier vorm te geven. Ouders en jeugdigen worden via het Ouder- en jeugdsteunpunt geholpen in het zoeken naar een passende oplossing voor de leerling: hoe vinden zij de weg in ons aanbod?

Brugfunctionaris

In het kader van het ondersteunen van leerling en ouders, is ook de brugfunctionaris belangrijk om te vermelden Het niet makkelijk mee kunnen komen op school, komt zoals bekend vaak ook door de situatie thuis. Bijvoorbeeld als er zorgen zijn op het gebied van financiën. Het schoolteam maakt hier vaak tijd voor, hoewel die er eigenlijk niet is. Om de verbinding met ouders en leerlingen te versterken en het schoolteam hierin te ondersteunen, kunnen scholen iemand aanstellen met een brugfunctie. Momenteel is er vanuit het Rijk subsidie voor de rol van deze brugfunctionaris. Vanuit het SWV-netwerk zoeken we naar de beste insteek om deze rol zodanig te benutten, dat we werken aan een structurele verbetering naar de toekomst. Een brugfunctionaris is niet verantwoordelijk voor vraagstukken rondom passend onderwijs, maar trekt in de bredere verbinding van vraagstukken van jeugdige en gezin wel op met ondersteuningscoördinatoren.

Visie omgang met leerlingen en hun ouders

Weliswaar hebben we op meerdere punten in dit OP benoemd hoe we leerlingen en hun ouders willen of moeten betrekken. Er kwamen hierover echter duidelijke signalen vanuit de OPR; bevraagd wordt of er wel visie is op dit item en zo ja, hoe helder deze op het netvlies van betrokken professionals staat. Beeld is in ieder geval dat hier nog de nodige winst te halen is. Graag willen we vanuit het SWV onderzoeken en inzetten op het creëren en/of met hernieuwde aandacht implementeren van de visie rondom het betrekken van leerlingen en hun ouders. Uiteraard willen we dat doen met input van kernpartners maar in het bijzonder met input van leerlingen en ouders zelf.

Reflectie met leerlingen en ouders

Aangezien we ons werk doen voor leerlingen, en ouders daar (als dat goed werkt) bij gebaat zijn en een heel belangrijke rol hebben, willen we inzetten op meer interactie met hen. Los van het betrekken van hen via de OPR en het bieden van onafhankelijke informatie en adequaat advies via het Ouder- en jeugdsteunpunt, willen we meer in contact komen met hen en in interactie reflecteren op wat er in ons SWV speelt en hoe goed we ons werk als netwerk doen. Dit doen we graag met onze partners, zowel vanuit de scholen als vanuit gemeentes en jeugdhulp.

9.2 Ontwikkelagenda van ons netwerk SWV 2505

Met de scholen in ons netwerk zullen we anders moeten kijken naar de organisatie van ons onderwijs als we de

problemen het hoofd willen bieden en financieel gezond willen blijven. Te denken valt bijvoorbeeld aan:

- Het onderwijs in het fundament anders organiseren. Bijvoorbeeld door het teamgericht organiseren: van één leraar voor één klas naar een team van leraren, collectief verantwoordelijk voor de gehele ontwikkeling van een groep leerlingen.
- Het vormgeven van symbioseklassen.
- Het (anders) vormgeven van schakel- en/of tussenvoorzieningen.
- Het meer gebruik maken van elkaars expertise.

Wat los van nieuwe ontwikkelingen nodig en behulpzaam is, is om de lijnen bij elkaar te trekken zodat het behapbaar blijft of weer wordt voor alle betrokkenen:

- tussen schoolbesturen en SWV-bestuur;
- tussen de verschillende niveaus op school en bij het SWV (bestuurders, schoolleiders, docenten, adviseurs passend onderwijs en ondersteuningspersoneel; zowel verticaal als horizontaal).

9.3 Ontwikkelagenda verbinding onderwijs-jeugdhulp

We willen met elk van de drie gemeentes een ontwikkelagenda opstellen voor de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp. Bij het opstellen van deze ontwikkelagenda houden we rekening met de lokaal verschillende situaties. Bij het intensiveren van deze samenwerking heeft een aantal punten onze specifieke aandacht:

- Hoe zorgen we meer voor vroegsignalering en preventie?
- Hoe kunnen we beter het hoofd bieden aan de toename van complexe problematiek?
- Hoe kunnen we beter het hoofd bieden aan (de toename van) leerlingen met externaliserend gedrag?
- Hoe voorkomen we (hierbij) dat leerlingen met internaliserend gedrag niet (voldoende) gezien worden?
- Hoe voorkomen we dat samenwerking door procedures en financiële zaken niet vlot?

Hoofdlijn bij bovengenoemde items is dat we steeds meer willen opschuiven van goede ondersteuning bij het omgaan met issues naar het voorkomen van deze issues of het voorkomen van het verergeren van deze issues (vroegsignalering). Het goed vastpakken van de genoemde thema's met elkaar is een uitdaging, gegeven de hoeveelheid partijen die hierbij betrokken (kan) zijn. Daarom is het tevens van belang dat we keuzes maken in de initiatieven en in de in te zetten subsidies en daarbij behorende nieuwe rollen. We moeten voorkomen dat we blijven stapelen. Dat vraagt om in- en overzicht voor ons als netwerk en ketenpartners. Dit in- en overzicht is niet alleen van belang voor wat we doen maar ook hoe we het doen. En aangezien hierin verschillen (kunnen) zitten tussen de verschillende gemeentes is het ons streven hierin meer eenduidige en gezamenlijke vormen te creëren, zodat het voor de scholen ook eenvoudiger wordt. Als SWV willen we hierin faciliteren. Tot slot is te benoemen dat we gaan onderzoeken hoe we meer gezamenlijk kunnen optrekken door het 'ontschotten van geldstromen'.

Schoolmaatschappelijk werk (SMW)

Het SMW is per gemeente anders georganiseerd. In Apeldoorn was de organisatie van SMW voorheen belegd bij de gemeente, sinds dit jaar ligt die bij het samenwerkingsverband. We werken samen met de aanbieders MEE en Stimenz en willen het aanbod van SMW intensiveren en professionaliseren. Dit laatste doen we onder andere door het verhelderen van ieders verantwoordelijkheid in de ondersteuningsstructuur en ook door het inzetten op doelformulering en monitoring.
In de gemeentes Voorst en Epe wordt de subsidie SMW via de gemeentes verstrekt en gemonitord. De scholen zetten het SMW preventief in met het doel om opschaling naar jeugdzorg buiten de school te voorkomen. Vanuit het SWV zullen we de afstemming met gemeentes en SMW aanhalen.

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

De gemeentes Apeldoorn, Voorst en Epe werken met een Centrum voor Jeugd en Gezin. Ouders, jeugdigen tot 23 jaar en professionals kunnen hier terecht voor vragen rondom gezondheid, opvoeden en opgroeien. Vanuit de jeugdwet wordt er passende ondersteuning geboden. Daarbij wordt er samengewerkt met een netwerk van verschillende (zorg)partners. Dit is nodig om te zorgen voor een optimale ontwikkeling van de jeugdigen.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin bestaat uit vrij toegankelijke ondersteuning, in samenwerking met externe zorgpartners. Ouders of jeugdigen kunnen hier gebruik van maken zonder verwijzing. Hierbij valt te denken aan de GGD, logopedie, Schuldhulpverlening, jeugdgezondheidszorg etc. Als specialistische hulp nodig is, wordt via team toegang van het CJG verwezen naar deze geïndiceerde zorg. Bij alle gemeentes kunnen ouders of jeugdigen terecht bij één loket, van waaruit gekeken wordt naar passende ondersteuning.

Samenwerking met het primair onderwijs

Om afstemming met het po goed plaats te laten vinden, zijn lijnen binnen de drie gemeentes nodig.
Binnen Apeldoorn vindt beleidsafstemming vooral plaats met het SWV po, strategisch overleg met de gemeente Apeldoorn en het CJG, en in de stuurgroep de Klik.

Bij de afstemming rond individuele leerlingen wordt informatie benut vanuit de Brede adviesgroep (BAG: instroom en doorstroom in het vo en vso vanuit sbo en so). Daarnaast is er aandacht in de doorgaande lijn van po naar vo en op casuïstiekniveau, we realiseren een warme overdracht van leerlingen met extra ondersteuning vanuit het po naar het vo waarvoor ook het MDO van het po en het loket Samenwerkingsverband vo worden ingezet.[10]
Bij de gemeentes Epe en Voorst is de intentie dezelfde (doorstroom zo soepel mogelijk laten plaatsvinden), en zullen we met de ketenpartners bekijken welke samenwerking aangegaan of verbeterd moet worden.

Uitstroom naar een vervolgopleiding

Het samenwerkingsverband wil initiatieven bevorderen die gericht zijn op een verbeterde aansluiting van pro-mbo, vso-mbo en vmbo-mbo op de regionale arbeidsmarkt. Ook hier zijn we in verschillende fases van onze ontwikkeling per gemeente.

In Apeldoorn richten we ons in de Brede Satellietgroep op de uitstroom van vso- en praktijkonderwijsleerlingen naar het mbo of een andere passende plek in de maatschappij. Betrokken partijen zijn de verschillende vo-scholen, het SWV, de verschillende mbo-instellingen, het jongerenloket, leerplicht/RMC en Lucrato.
Waar het gaat om leerlingen uit het regulier vo die geen diploma of startkwalificatie dreigen te halen wordt er op casusniveau meegedacht door de adviseurs vanuit het SWV. Ook weten de ondersteuningscoördinatoren van de reguliere scholen inmiddels de weg naar het RMC/doorstroompunt te vinden. Een volgende stap is het vormgeven van structurele afspraken. Het SWV kan hierin helpen door partijen bij elkaar te brengen en daarvanuit beleid te vormen en/of afspraken te maken die helpend zijn voor de door- of uitstromende leerlingen. Contacten met het mbo lopen nu via de betrokken ondersteuningscoördinatoren en/of decanen vanuit de reguliere scholen. Vanuit pro/vso zijn de stage- en/of trajectbegeleiders betrokken. Zij leiden de leerlingen toe naar het mbo. Bovendien hebben ze nazorgplicht: een aantal keer na de overstap is er contact met de leerling.

Om dit doel ook in de gemeentes Epe en Voorst te realiseren, zullen we samen met onze ketenpartners bekijken wat al loopt en wat hierin nog aandacht behoeft.

Samenwerking met collega samenwerkingsverbanden

Op een aantal vlakken is samenwerking tussen samenwerkingsverbanden al ingezet. Zo is er een stevige band met het SWV po Apeldoorn en is het de intentie deze samenwerking verder te intensiveren. Daarnaast is het belangrijk om de samenwerking met het SWV vo Deventer te intensiveren. De leerlingen van onze gemeenten gaan (over en weer) naar 'onze' scholen. Zo komt (naast een groot deel uit Apeldoorn) een groot deel van de leerlingen van het Zonecollege uit Deventer. Enerzijds willen we binnen onze scholen uiteraard voor alle leerlingen goed onderwijs bieden; afstemming met SWV vo Deventer is daarvoor logisch en van belang. Anderzijds willen we leerlingen uit onze regio als het enigszins kan dichtbij huis een onderwijsplek bieden. Ook daarvoor is afstemming met SWV Deventer (en ook andere belendende SWV'en) van belang.

Los van deze verbanden, is er een aantal aanleidingen om te onderzoeken hoe samenwerking met collega's tot meer efficiëntie en effectiviteit kan leiden. Ten eerste is er de roep vanuit scholen om zaken eenduidiger vorm te

[10] Voor de betreffende afspraken, zie bijlage 4 "Hoe werken wij?".

geven rond informatie en (aanvraag/loket). Los van het (op)volgen van landelijke overheidsinitiatieven op dit gebied, is het onze taak als bureau om hier zoveel als mogelijk de scholen tegemoet te komen door meer gezamenlijk op te trekken met collega's. De tweede aanleiding is de teruggang van middelen die noopt tot efficiënter werken. Het SWV ziet het als haar verantwoordelijkheid om te onderzoeken welke samenwerkingen met collega samenwerkingsverbanden mogelijk zijn om meer synergie te bereiken. Hierbij zal zowel naar de schoolloopbaan worden gekeken (po-vo) als naar regionale samenwerkingen.

10 Kwaliteit

10.1 Verstevigen kwaliteitsbeleid

Binnen het samenwerkingsverband is er de noodzaak om een verbeterslag te maken ten aanzien van het kwaliteitsbeleid. Ten eerste is dit nodig om onze werkwijze te professionaliseren, zowel in het bureau als in het netwerk. Ten tweede is het nodig (scherper) inzicht te verkrijgen in de rechtmatigheid en doelmatigheid van de inzet van de middelen. Hierbij vallen we uiteraard terug op de standaarden van het waarderingskader van de onderwijsinspectie. De prioriteit van het kwaliteitsbeleid voor de komende jaren ligt bij het bevorderen van een kwaliteitscultuur, het opzetten van collegiale visitaties tussen scholen en het krijgen van meer grip op de doelmatigheid van de ondersteuningsmiddelen. Bij het vormgeven van het kwaliteitsplan zal tevens aandacht gaan naar het updaten van processen, werkwijzen en bijbehorende formats.

10.2 Monitoring

We maken de voortgang van doelstellingen zichtbaar in ons dashboard, zowel qua proces als inhoudelijk. We willen immers weten of we dat wat we hebben afgesproken ook waarmaken en bovendien of dit het gewenste effect heeft. Op basis van de evaluatie stellen we beleid of activiteiten bij en treffen we passende maatregelen om de kwaliteit van de uitvoering van de taken te borgen.

Concreet betekent dit dat we in ieder geval het volgende willen monitoren:

- de leerlingenaantallen en -stromen in het vso, het lwoo, het pro, de bovenschoolse voorzieningen en de schakelvoorziening (in vergelijking met de landelijke ontwikkelingen);
- het effect van deze leerlingenaantallen op onze financiën (ook in vergelijking met de landelijke cijfers);
- het realiseren van de activiteiten om onze doelstellingen te realiseren;
- het effect van deze activiteiten op onze doelstellingen;
- de doelmatigheid van de besteding van de ondersteuningsmiddelen. Het ondersteuningsplan biedt het inhoudelijke kader voor de inzet van deze middelen.

Inzet en middelen

Met behulp van een kwaliteitsbeleidsplan brengen we de kwaliteit binnen ons SWV op orde. Voor het borgen van kwaliteit en de monitoring binnen de organisatie is een kwaliteitsmedewerker aangesteld. Het dashboard zal een dashboard in ontwikkeling zijn. We beginnen simpelweg met wat er voor handen is en bouwen het gaandeweg uit naar wat we nodig hebben. We streven naar inzicht aan de hand van zowel kwantitatieve data als kwalitatieve gegevens (het verhaal achter de data).

Visitaties

Het SWV gaat themagerichte intervisies tussen de scholen organiseren binnen het kader van het ondersteuningsplan. Scholen kunnen hiervoor leervragen inbrengen. Het SWV ontwikkelt een aanpak voor collegiale visitaties in en tussen de scholen.

10.3 Kwaliteitscultuur

Het SWV ziet kwaliteitscultuur vooral als zorgvuldig denken en doen: nadenken bij wat je doet, wat je doet goed doen, reflecteren op wat je hebt gedaan en op basis daarvan doelen en activiteiten aanpassen en weer doorgaan. Dit wordt in ons dagelijkse handelen en in onderlinge overlegstructuren een vast onderdeel van ons proces. Verbeteracties worden daarbij besproken en vastgelegd, geborgd in het proces en procedures.

In het jaarverslag legt het SWV verantwoording af over de doelmatigheid van de inzet van de ondersteuningsmiddelen.

11 Bijlagen

Bijlage 1: Doelstellingen

1. Inclusiever onderwijs

Doelstellingen	**Activiteiten**
Het is helder wat 'inclusiever onderwijs' voor ons betekent.	In 2024 draagt het SWV er zorg voor dat het belang van een gedeelde betekenis van het begrip 'inclusief onderwijs' in het hele netwerk wordt gevoeld door 1. het onderwerp te agenderen in het directieberaad; 2. een werkgroep 'inclusiever onderwijs' op te starten vanuit het directieberaad; 3. kernpartners gemeentes en CJG hierbij te betrekken; 4. kennissessies en inspiratiebijeenkomsten te organiseren met ondersteuningscoördinatoren en andere professionals. Hierbij starten we vanuit de betekenis zoals beschreven in de Werkagenda Inclusief onderwijs 2035.
Laaghangend fruit rond 'inclusiever onderwijs' is geplukt.	In 2024 stelt de werkgroep 'inclusiever onderwijs' vast wat laaghangend fruit is en realiseert deze snel uit te voeren activiteiten. Het SWV brengt in 2024 het beschikbare onderwijslandschap in kaart (vo en vso).
Er is een plan van aanpak hoe inclusief onderwijs er in de praktijk uitziet, welke onderwijsvormen er waar moeten komen en wie hiervoor aan de lat staan.	In 2024 stelt de werkgroep 'inclusiever onderwijs' voor complexere vraagstukken een plan van aanpak op.
Het plan van aanpak 'inclusiever onderwijs' is op de elementen die haalbaar zijn binnen deze beleidsperiode gerealiseerd. In het onderwijslandschap van SWV 2505 is het volgende veranderd: Binnen het regulier onderwijs is meer passend onderwijs gecreëerd zodat leerlingen niet onnodig of (te) snel afstromen naar lager onderwijs en zodat het aantal leerlingen in het vso afneemt. Daar waar voor leerlingen voorheen nog onvoldoende of geen passend onderwijs beschikbaar was, is dit passend onderwijs ontstaan.	In 2024 – 2028 voert het SWV (middels een projectgroep) het (hierboven genoemde) plan van aanpak uit.

2. Een stevige ondersteuningsstructuur op iedere school

Doelstellingen	Activiteiten
Het niveau van de ondersteuningsstructuur op de scholen is zodanig georganiseerd dat: - voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben, dit preventief wordt gesignaleerd; - voor leerlingen die basisondersteuning nodig hebben de school in kwestie de opvang zelf kan doen; - voor leerlingen waarvoor extra ondersteuning nodig is de school in kwestie dit zelf kan doen met hulp van expertise (mogelijk van buiten); - voor leerlingen die hele specifieke ondersteuning nodig hebben er binnen het SWV goede ondersteuning te vinden is.	Het bureau SWV brengt de handleiding voor de basisondersteuning (inclusief format) opnieuw onder de aandacht in het netwerk en bij alle scholen.
	Elke school brengt jaarlijks in beeld hoe de ondersteuningsstructuur eruitziet, of en hoe het is veranderd, met welke doelstellingen en welke inzet van middelen. De scholen nemen dit op in het schoolondersteuningsprofiel (SOP) en verantwoorden de ingezette middelen voor de basisondersteuning in hun eigen jaarverslag, jaarlijks voor 1 april.
	De SOP's zijn actueel en vindbaar (op website) op 100% van de scholen. Hoe vaak de SOP's worden vastgesteld verschilt per school, omdat dit een taak van de school zelf is en niet van het SWV. Bij de vaststelling wordt een medezeggenschapsorgaan betrokken en zo nodig wordt het SOP bijgesteld.
	Het SWV gaat met de scholen in gesprek over de basisondersteuning en extra ondersteuning zoals beschreven in de SOP's middels spiegelgesprekken (tweejaarlijkse evaluatie).
	Het SWV monitort op basis van de SOP's en middels visitaties en collegiale audits het niveau van basisondersteuning en het dekkend aanbod.
	Het SWV ontwikkelt een routekaart voor extra expertise en jeugdzorg.
	Scholen maken waar dit behulpzaam is, gebruik van elkaars expertise om leerlingen de beste ondersteuning te kunnen bieden.
Voor alle leerlingen die extra ondersteuning ontvangen is goed overwogen wat nodig is en dit mondt uit in goede interventies.	Binnen het SWV brengen we het Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) terug tot waar het toe dient, namelijk: heldere doelen vastleggen, beschrijven welke ondersteuning er gegeven gaat worden aan de leerling en samenwerking met ouders en leerling stimuleren. Dit doen we aan de hand van 'Handreiking OPP'.
	Scholen stellen OPP's op voor alle leerlingen die extra ondersteuning[11] ontvangen, op het pro zitten of op het vso zitten. Het OPP bevat altijd een paragraaf over de zienswijze van ouders en leerling. Vanaf 2024 is voor 100% van de leerlingen die extra ondersteuning ontvangen of op het vso zitten een OPP aanwezig.
	Scholen registreren alle OPP's in het Register onderwijsdeelnemers (ROD).
	Elke school in ons netwerk heeft in 2024 een volledig en goed functionerend kernteam (of Commissie van Begeleiding) bestaande uit ondersteuningscoördinator, leerplichtambtenaar, schoolmaatschappelijk werker en/of jeugdhulpverlener en jeugdarts/-verpleegkundige.

[11] Het betreft 'extra ondersteuning' als het andere ondersteuning is dan in onze tabel van basisondersteuning genoemd wordt.

Het handelingsrepertoire van de docenten en mentoren op de reguliere scholen is vergroot ten opzichte van 2023. Docenten zijn meer in staat leerlingen met een ondersteuningsbehoefte zelf 'op te vangen in de klas'. Docenten signaleren tijdig (preventief) als er benodigde (extra) ondersteuning nodig is.	Alle schoolbesturen zetten in op het trainen van hun docenten en mentoren zodat de gewenste handelingsbekwaamheid wordt bereikt.
	Bij het vergroten van de gewenste handelingsbekwaamheid zal expertise van het vso worden ingezet, het zal gaandeweg helder worden welke expertise nodig is.
	Scholen leren van elkaar en verbeteren hun ondersteuningsstructuur middels visitaties. Het SWV ontwikkelt in 2024 een vaste methodiek voor visitaties. De wijze van visiteren blijft continu in ontwikkeling. In 2028 hebben alle scholen deelgenomen aan een visitatie.
Voor leerlingen met zorg (op school of thuis) hebben bedachte interventies effect, zodat er een duidelijke afname is van het aantal geoorloofde thuiszitters.	Alle scholen (gaan) werken met een vorm van verzuimpreventie met de onderdelen 'verzuim registreren, contact met ouders, consult jeugdarts en plan van aanpak' (in Apeldoorn M@ZL, mogelijk ook in te zetten in Voorst en Epe).
	Scholen werken vanaf 2024-25 met het regionaal verzuim- en thuiszittersprotocol van het SWV en gemeentes.

3. Een dekkend en thuisnabij aanbod

Doelstellingen	Activiteiten
Het SWV heeft een samenhangend geheel van (tijdelijke) ondersteuningsvoorzieningen binnen, tussen en waar nodig boven de reguliere scholen, zodat zoveel mogelijk leerlingen onderwijs kunnen volgen op een reguliere school. Er is minder doorstroom naar het vso doordat er meer passend onderwijs is gerealiseerd.	Aan de hand van het (eerdergenoemde) onderwijslandschap creëert het SWV (als netwerk) het aanbod waar nog behoefte is.
	Het SWV ontwikkelt in 2024-2025 (tijdelijke) specialistische ondersteuning en voorzieningen in samenwerking met jeugdzorgpartners.
	Het bureau SWV stelt in 2024 samen met scholen en gemeentes en jeugdhulppartijen een ontwikkelagenda verbinding onderwijs-jeugdhulp op.
De doorstroom van leerlingen tussen po, vo en vervolg (mbo of arbeid) is goed gestroomlijnd.	Het SWV versterkt vanaf 2024 de samenwerking met het mbo en 'arbeid'.
	Het bureau SWV vo versterkt de samenwerking met het SWV primair onderwijs. Het SWV vo neemt deel aan het coördinatieteam van de Klik. In 2024-2025 is er een Klik versie 2.0.
We hebben helder welk vso-aanbod er moet zijn.	Het SWV brengt in 2024 in kaart waar nog geen passend aanbod voor beschikbaar is in het vso en creëert aanbod waar nog behoefte is.
Het huidige vso is kwalitatief verbeterd.	We brengen met de vso-scholen in kaart of en waar kwalitatieve verbetering te realiseren is en maken hiervoor een plan van aanpak.
Het huidige vso is versterkt en uitgebreid voor de doelgroepen die specifieke aandacht behoeven (HB, ISK, JeugdzorgPlus, 18+).	Het bureau SWV bemiddelt bij expertise-uitwisseling en samenwerking voor deze doelgroepen tussen reguliere scholen, vso en ISK. Het bureau SWV zet een expertgroep vso vwo een expertgroep vso ISK op.
	Het SWV stelt samen met de gemeentes een plan van aanpak op voor 18+ leerlingen in het vso.
De voorziening van het SWV (de schakelvoorziening) is doorontwikkeld en sluit aan bij de nieuwe ondersteuningsbehoefte.	In 2024 vindt een herbezinning plaats op de schakelvoorziening bij het SWV en stellen we een plan van aanpak op. In 2024-2025 wordt het plan van aanpak uitgevoerd.
Voor leerlingen met zorg (op school, in zorg of thuis) hebben bedachte interventies effect en is een vorm van onderwijs gecreëerd, zodat: - Er een duidelijke afname is van het aantal geoorloofde thuiszitters. - Er een toename is van leerlingen met zorg die onderwijs ontvangen.	Voor leerlingen met zorg, nemen we als netwerk de interventies opnieuw onder de loep (van licht tot zwaar) en bepalen we of nieuwe interventies en/of aanbod nodig zijn. Dit doen we door het te agenderen op het agenda van ondersteuningscoördinatoren en op de agenda van de directeuren (DB). Waar nieuwe interventies nodig zijn zorgt het bureau van het SWV ervoor dat het SWV als netwerk dit kan implementeren.
Het Ouder- en jeugdsteunpunt is uitgebreid en zorgt ervoor dat zowel ouders als leerlingen op de hoogte zijn van wat passend onderwijs inhoudt en wat er mogelijk is.	Het SWV professionaliseert haar Ouder- en jeugdsteunpunt, met specifieke aandacht voor het ondersteunen en signaleren (de eerste stap rond 'informeren' is reeds gezet).

4. De kwaliteit en financiën zijn op orde

Doelstellingen	Activiteiten
Het SWV scoort minimaal een voldoende op de standaarden van het waarderingskader van de onderwijsinspectie voor samenwerkingsverbanden.	Het SWV stelt een kwaliteitsbeleidsplan op en implementeert het. We ontwikkelen het kwaliteitsbeleid door dit elk jaar te evalueren en waar nodig bij te stellen.
	Het SWV creëert een kwaliteitsmonitor/dashboard en zet deze in om bij te sturen. Het dashboard monitort data rondom leerlingen zoals in- en doorstroom en de kwaliteit van het passend onderwijs. Daarnaast creëert het inzicht in de voortgang van onze doelstellingen.
	De directeur-bestuurder van het SWV monitort de uitvoering van het OP met betrokken stakeholders: het DB, de RvT, en de OPR.
De financiën van het SWV stabiliseren doordat: Inclusiever onderwijs zorgt voor een verminderde instroom naar het vso.	Zie de activiteiten bij de doelstellingen inclusiever onderwijs en ondersteuningsstructuur.
Het SWV heeft zicht op de rechtmatige en doelmatige besteding van de middelen.	De schoolbesturen maken jaarlijks voor begin van het kalenderjaar kenbaar waarvoor de middelen lichte ondersteuning worden ingezet. De scholen verantwoorden voor 100% over de inzet van deze middelen aan het SWV. Het SWV organiseert collegiale visitaties op scholen om de doelmatigheid en rechtmatigheid van de ingezette middelen te onderzoeken en rapporteert hierover.
	Het SWV maakt kenbaar waarvoor ontvangen middelen zijn ingezet en maakt deze openbaar door middel van heldere kwartaalrapportages en het jaarverslag.
	Alle schoolbesturen verantwoorden de ingezette middelen voor recht- en doelmatigheid in hun eigen jaarverslag, jaarlijks voor 1 april. Ze verantwoorden naar elkaar, naar bestuurder en naar het SWV.
	Het bureau van het SWV verantwoordt deze middelen in het jaarverslag van het SWV.
Het bureau SWV professionaliseert de werkwijze omtrent: - Het verbeteren van de TLV-procedure; - Het terugplaatsen vso-vo; - Kwaliteit en bijbehorende data.	Het SWV herschrijft in 2024 de TLV-procedure en plaatst deze op de website.
	Het SWV experimenteert in 2024-2025 met het landelijk format TLV middels een pilot en onderzoekt daarmee of het handig is om het landelijk format te gebruiken.
	Het SWV onderzoekt in 2024-2025 of afspraken rondom terugplaatsen vso-vo aangepast moeten worden.
	Het bureau SWV implementeert Kindkans[12] in 2024-2025.
Transitie werkwijze bureau SWV.	Om het hoofd te kunnen bieden aan de uitdagingen, maakt het bureau SWV een transitie van (m.n.) individueel gericht advies naar ook generiek advies (collectieve oplossingen) en daaruit voortvloeiend beleid.

[12] Zie bijlage 4 voor toelichting.

Bijlage 2: Feitenboek SWV vo 2505

De grafieken in het feitenboek laten het beeld zien volgens huidige prognoses waarin de effecten van mogelijke maatregelen nog niet in zijn verwerkt.

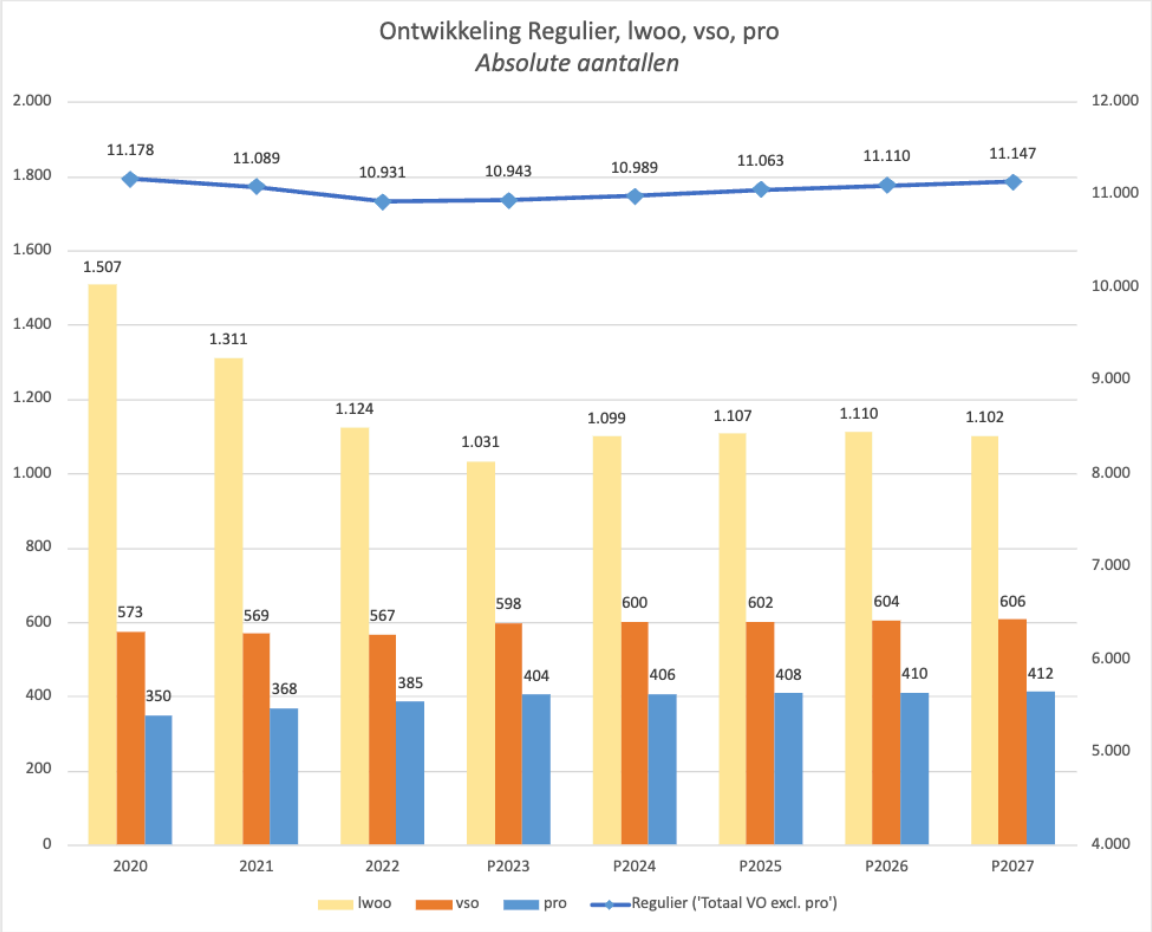

Ontwikkeling deelnamepercentages

Voortgezet speciaal onderwijs

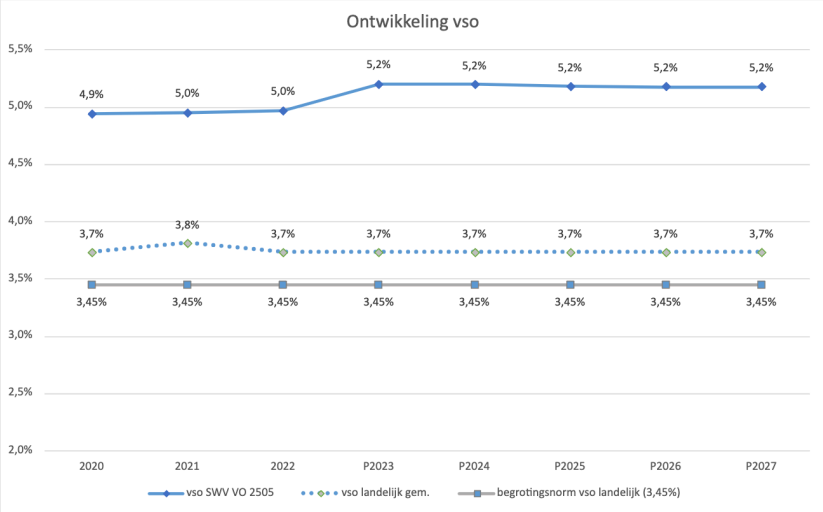

Praktijkonderwijs

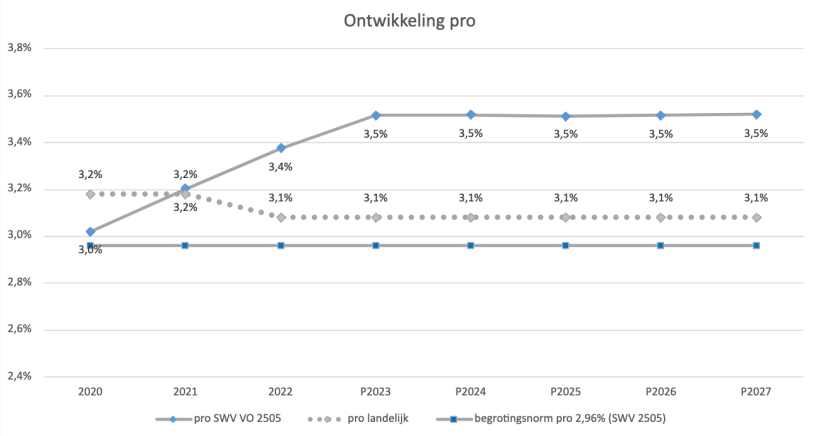

Leerwegondersteunend onderwijs

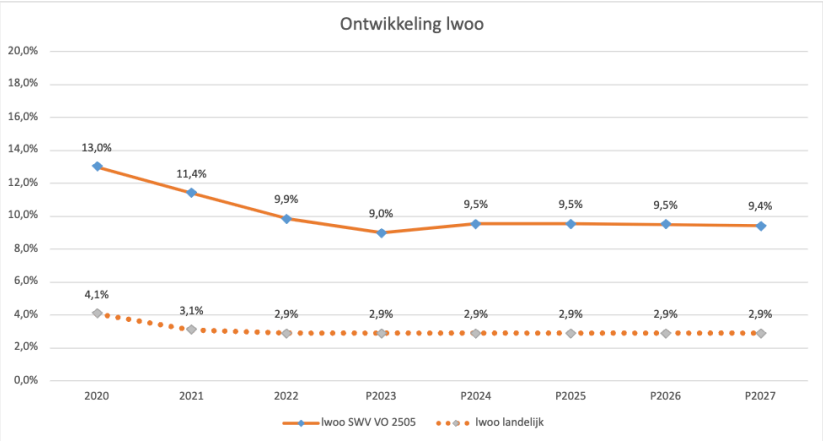

Aantal leerlingen boven of onder landelijk deelnamepercentage

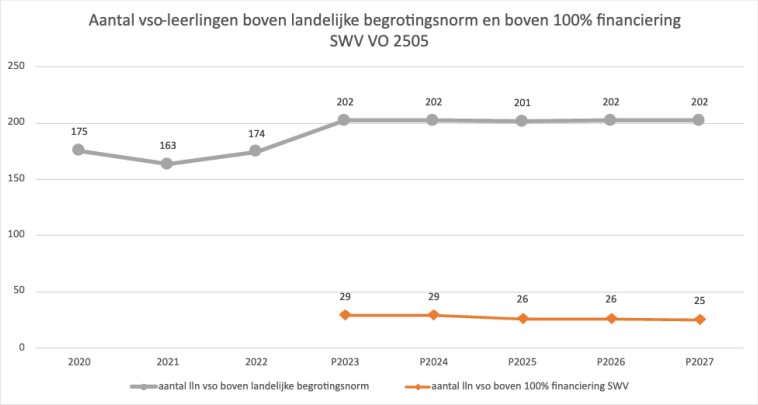

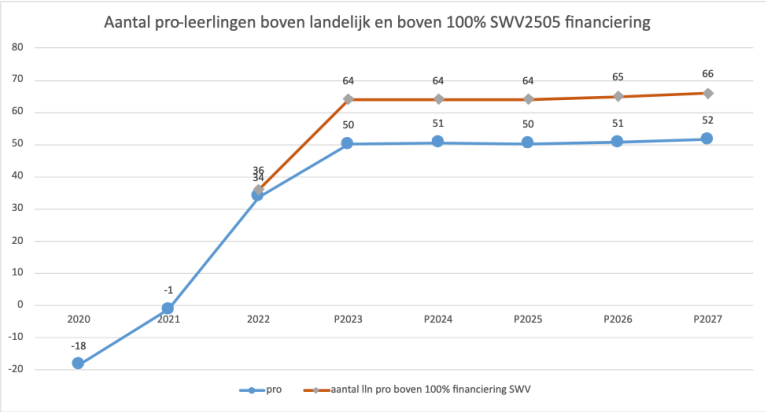

Bijlage 3: Meerjarenoverzicht financiën

Financiële uitdagingen

Dit samenwerkingsverband heeft sinds de komst van passend onderwijs een forse vereveningsopdracht. Bij het begin van passend onderwijs betekende dit een negatief bedrag per leerling van 320 euro. Ondanks de daling in afgelopen jaren is te zien dat de deelnamepercentages voor pro en vso ultimo 2024 nog boven landelijke gemiddelden liggen, wat de toekomst financieel gezien uitdagend maakt.

De totale baten van het samenwerkingsverband bedragen ongeveer € 23 miljoen in 2024. Dit betreft met name de bekostiging van leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs (pro) en de ondersteuningsbekostiging voor het voortgezet speciaal onderwijs (vso). De komende jaren zullen deze baten enerzijds licht stijgen door een te verwachten lichte stijging van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs. Anderzijds zal dit licht kunnen dalen door het mogelijk wegvallen van enkele tijdelijke subsidies. De grootste impact op de baten van het SWV die verwacht wordt, is de verwachte daling als gevolg van de nieuwe bekostiging van samenwerkingsverbanden passend onderwijs voor lwoo en pro. Dit gaat vanaf 2026 spelen (zie hieronder).

De rijksbijdragen die het samenwerkingsverband ontvangt onder de noemer ‘zware ondersteuning’ gaan volledig op aan de vso-afdracht. Zodra de kosten van het vso meer dan 100 procent bedragen van het budget zware ondersteuning van het samenwerkingsverband wordt het meerdere gekort via de bekostiging vanuit DUO op de lumpsum van alle deelnemende reguliere scholen. Een punt van aandacht is dat met de huidige prognose deze kosten in de komende jaren steeds meer dan 100 procent zullen zijn en scholen daarop blijvend zullen worden gekort.

Van de rijksbijdragen die het samenwerkingsverband ontvangt onder de noemer ‘lichte ondersteuning’ moeten in de eerste plaats de wettelijk verplichte afdrachten (lasten) aan lwoo en pro bekostigd worden. De baten die resteren (momenteel ca. 6 miljoen) kunnen worden ingezet voor het (door)ontwikkelen van beleid en het uitvoeren van projecten van het samenwerkingsverband en het versterken van de basis- en extra ondersteuning op de reguliere scholen. De verplichte afdrachten en de resterende middelen zijn communicerende vaten. Binnen de lichte ondersteuning speelt dat de bekostiging specifiek voor pro meer dan 100 procent bedraagt dan de normbekostiging voor pro en dit ook voor de komende jaren verwacht wordt. Concreet betekent dit dat ook hier urgentie is om kritisch te onderzoeken of de inzet van pro altijd passend is en/of hoe leerlingen hier mogelijk op een andere wijze de benodigde onderwijsondersteuning kunnen krijgen.

Wijziging bekostiging
Het budget lichte ondersteuning van dit samenwerkingsverband ligt hoger dan dat van veel andere samenwerkingsverbanden. Dit vloeit voort uit het feit dat de deelbudgetten lwoo en pro van het budget lichte ondersteuning via een tijdelijke regeling gebaseerd zijn op de deelnamepercentages lwoo en pro op 1 oktober 2012. Ons deelnamepercentage lwoo lag destijds ver bovengemiddeld. In november 2022 heeft de minister bekend gemaakt welke definitieve regeling hij door wil voeren ten aanzien van de bekostiging lwoo en pro. De verwachting is dat het budget voor pro uit de bekostiging via samenwerkingsverbanden zal gaan en rechtstreeks aan de scholen wordt toegekend. Daarnaast zal het resterende budget voor lwoo op termijn veel lager uitvallen en misschien wel rond € 7 à € 8 miljoen uit kunnen komen (is op dit moment zo’n € 12 miljoen). De nieuwe regeling gaat waarschijnlijk per 1 januari 2026 in en kent een overgangsfase tot en met 2030. De verwachting is dat dit vanaf 2026 gedurende de overgangsfase jaarlijks een netto negatieve impact betekent van tussen de € 700.000 tot € 800.000. Deze impact is inclusief het positieve effect van het onttrekken van de bekostiging voor pro dat vanaf 2026 rechtstreeks aan de scholen wordt uitgekeerd, naar schatting € 360.000 per jaar.

Verdeling middelen

Het SWV ontvangt bekostiging door het Rijk, de zogenoemde lichte en zware ondersteuningsmiddelen, om passend onderwijs in Apeldoorn, Voorst en Epe vorm te geven. Het gaat om een bedrag van circa € 22 miljoen per jaar. Daarnaast ontvangt zij reguliere en incidentele subsidies van gemeentes en/of het Rijk om ondersteuning op inhoudelijke problematiek te faciliteren.

Wettelijke afdrachten
De scholen ontvangen hiervan circa 75% rechtstreeks via de Dienst Uitvoering Onderwijs (de zgn. wettelijke afdrachten). Dit betreft de bekostiging van leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs, en de ondersteuningsbekostiging voor het voortgezet speciaal onderwijs.

De resterende middelen zet het SWV in voor de uitvoering van het ondersteuningsplan. Het SWV verdeelt de middelen op de volgende wijze:

- Gezamenlijke besluitvorming over de wijze van verdelen en toewijzen van ondersteuningsmiddelen.
- Scholen zetten ondersteuningsmiddelen in om basisondersteuning te bieden en daarnaast – binnen de grenzen en mogelijkheden – extra ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben.
- Het SWV bekostigt specifieke expertise in en voor de scholen (bijv. schoolmaatschappelijk werk) en het samenhangend netwerk van voorzieningen (bijv. bovenschoolse schakelvoorziening).

Verdeelsleutel van de ondersteuningsmiddelen
Naast de basisvoorwaarden om als bureau te kunnen functioneren (programma's 1 tot en met 3) wordt het grootste deel van het resterende budget, circa 5 miljoen in 2024, besteed aan het programma 5 Versterking basis- en extra ondersteuning. Hiervan wordt circa 3,7 miljoen in 2024 toegekend aan de scholen op basis van een verdeelsleutel. De eerste component in de verdeelsleutel is een vast bedrag per bestuur van de reguliere vo scholen (incl. praktijkonderwijs) voor een bedrag van € 25.000. De tweede component wordt verdeeld op basis van het type onderwijs en de leerlingaantallen. Een deel van 54% wordt toegekend aan scholen met een populatie vmbo (bb/kb) leerlingen. De overige 46% wordt toegekend aan scholen met een populatie mavo/havo/vwo. Om de recht- en doelmatigheid van de inzet van deze middelen in beeld te houden, maken scholen begin van het jaar kenbaar hoe deze middelen ingezet worden, en zullen zij voor 100% hierover verantwoorden.

Aansluitend bij dit Ondersteuningsplan zal een meerjarenbegroting worden opgesteld. Insteek is om dit te doen voor einde schooljaar zodat er een meerjarenbegroting komt voor de periode 2025-2029. Gezien de verwachte afname van de middelen lichte ondersteuning, is het van groot belang het gesprek hier zorgvuldig over te voeren en een afgewogen besluit te nemen, die passend is bij de ondersteuningsbehoefte van leerlingen enerzijds en de doel- en rechtmatigheid anderzijds.

Toekenning arrangementen
Binnen het SWV is er in de begroting ruimte voor individuele arrangementen voor leerlingen in het vo of vso om maatwerk te kunnen bieden om daarmee de doelen van het SWV te ondersteunen. De toekenning wordt bepaald op basis van individuele casuïstiek en een grondige analyse door (meerdere) experts van het SWV. Tevens wordt de effectiviteit van het arrangement in beeld gebracht en over gerapporteerd. Met deze arrangementen is maatwerk mogelijk die bijvoorbeeld kunnen voorkomen dat een leerling van regulier naar speciaal onderwijs stroomt of bijvoorbeeld versneld kan terugkeren van vso naar regulier vo.

Besteding middelen uit subsidies
Vanuit de gemeente Apeldoorn wordt jaarlijks een significant bedrag beschikbaar gesteld om schoolmaatschappelijk werk te faciliteren op de aangesloten scholen. Het SWV verzorgt de coördinatie van deze middelen en draagt zorg voor de juiste verdeling naar de scholen en inzet van inhoudelijke expertise via betrokken partners conform de beschikking van de gemeente. Het SWV draagt inhoudelijk en financieel verantwoording af middels een eindrapportage voorzien van een accountantsverklaring.

Meerjarenbegroting

Op deze plek zal de meerjarenbegroting worden weergegeven zodra deze goedgekeurd is door de Audit-commissie en de Raad van Toezicht. Naar verwachting vindt dit voor het eind van schooljaar 2023/2024 plaats.

Bijlage 4: Hoe werken wij?

In deze bijlage lichten wij de werkwijze omtrent onze kernactiviteiten toe. In grote lijnen bestaan deze uit:

- Het zorgdragen dat we een dekkend netwerk hebben met op elke school een goede ondersteuningsstructuur en een dekkend aanbod;
- Het middels intensieve samenwerking zorgdragen voor een volledige ontwikkeling en doorgaande leerlijn;
- Het signaleren, adviseren en ondersteunen van scholen zowel rond individuele leerlingen, als rond professionaliseren in ondersteuning, beleid en onderwijsaanbod.
- Het aanbieden van onderwijs vanuit de bovenschoolse schakelvoorziening (OPDC)

Dekkend netwerk

Ondersteuningsstructuur

Sinds een aantal jaar werken wij met een afgestemde insteek rond de ondersteuningsstructuur.[13] De adviseurs passend onderwijs (van het bureau SWV) kunnen meedenken bij het opzetten en/of verbeteren van deze structuur op school. De school legt deze ondersteuningsstructuur vast in het SOP. Het onderwerp ondersteuningsstructuur / SOP kan besproken worden bij de werkbezoeken. Hoe de basisondersteuning/extra ondersteuning is ingericht kan verschillend zijn voor diverse scholen. Dit is terug te vinden in het SOP van de school. Daarnaast vindt er ongeveer twee keer per jaar een spiegelgesprek plaats. Dit is het gesprek tussen de schoolleider en de ondersteuningscoördinator enerzijds en de directeur-bestuurder en adviseur passend onderwijs van het SWV anderzijds. De genoemde insteek rond de ondersteuningsstructuur dateert van 2017 en zal in onze professionaliseringsslag vanuit kwaliteit waarschijnlijk een update krijgen.

Dekkend aanbod

Soms heeft een leerling meer hulp nodig dan vanuit de basis- en extra ondersteuning van de reguliere setting geboden kan worden. Op dat moment zoekt een school contact met het SWV om passende ondersteuning of een passende plek te zoeken. Het doel is om specialistische ondersteuning of speciaal onderwijs passend en dichtbij te organiseren, zolang een leerling dat nodig heeft. Wij streven naar een breed aanbod van ondersteuningsmogelijkheden.
Of aanbod van passend onderwijs dekkend is, zal telkens opnieuw bekeken moeten worden. Enerzijds omdat zich ontwikkelingen bij kinderen voordoen waarvoor ons aanbod mogelijk nog niet afdoende is (denk aan de mentale gesteldheid waar veel leerlingen momenteel mee te maken hebben). Anderzijds is het ook de vraag of het aanbod zoals we dat hebben georganiseerd nog steeds haalbaar is (denk aan inzet benodigd personeel en financiën). We zullen daarom minimaal eenmaal per 4 jaar bekijken of en hoe we ons aanbod moeten aanpassen. Een belangrijke tool hierbij is het onderwijslandschap en het expertiselandschap in ons samenwerkingsverband.

Volledige ontwikkeling en doorgaande leerlijn

Elke leerling heeft recht op volledige ontwikkeling en ook een leerlijn die zo min mogelijk onderbroken is. De route kan heel verschillend zijn, zo ook de benodigde ondersteuning. Het belangrijkste startpunt hiervoor is dat we de leerling en zijn/haar mogelijkheden echt zien. En dat we vanuit intensieve samenwerking met al onze ketenpartners de ondersteuning kunnen bieden die nodig is. Hiertoe werken we als SWV op diverse niveaus samen:

- ‘Horizontaal’ binnen ons eigen SWV met alle ketenpartners (School, CJG, SMW/OJA/Jongerenwerk, gemeente en benodigde jeugdhulp);
- ‘Verticaal’ tussen alle niveaus binnen deze organisaties (bestuurders, leidinggevenden, adviseurs, ondersteuningscoördinatoren, hulpverleners);
- Binnen de regio met andere scholen/specialistische hulp/anders samenwerkingsverbanden bij specifieke ondersteuningsbehoefte;

[13] Zie hiervoor onze website: Downloads → Vastgestelde basisondersteuning

- Binnen de regio met andere samenwerkingsverbanden om de lijnen gelijk te trekken en het daarmee makkelijker te maken voor scholen, als ook om van elkaar te leren en het wiel niet opnieuw uit te vinden bij nieuw beleid of nieuwe ontwikkelingen;
- Voor de doorgaande leerlijn is er gaandeweg meer afstemming tussen het primair onderwijs en voortgezet onderwijs. Ook de lijn naar mbo en dagbesteding krijgt de nodige aandacht.

Advies en ondersteuning

Signaleren en pro-actief adviseren

Bij het signaleren en pro-actief adviseren gaat het zowel om de individuele casuïstiek als om de generieke lijn. Daar waar scholen aan het zoeken zijn hoe ze leerlingen het beste kunnen bieden, vindt vaak afstemming met het SWV plaats. Onze rol is vanuit het bredere overzicht welke mogelijkheden er zijn, mee te denken over de meest passende oplossing. Los van het advies rond de individuele leerling, is het onze taak scholen attent te maken op mogelijke omissies in de ondersteuningsstructuur of -aanpak en hierover (mede in vergelijking met andere scholen) pro-actief te adviseren.

Onafhankelijk beoordelen en adviseren rond toelaatbaarheid (Loket)

Onze werkwijze vanuit het loket is als volgt beschreven:
Bij het aanvragen voor een (verlenging) toelaatbaarheidsverklaring vso worden de volgende afwegingen meegenomen door de deskundigen van het VO-Loket: Volstaat de basisondersteuning van een reguliere school, is de extra ondersteuning op het regulier onderwijs toereikend, welke ondersteuning buiten de school is mogelijk, kan het voortgezet speciaal onderwijs voldoen aan de ondersteuningsbehoeftes of is er ander maatwerk nodig?

STAP 1: Is de basisondersteuning op een reguliere school toereikend?
Als een leerling ondersteuning nodig heeft wordt eerst gekeken of dit passend is bij de basisondersteuning die alle scholen moeten kunnen bieden. Het volledig vastgestelde niveau van basisondersteuning kunt u terugvinden in het ondersteuningsplan. Indien de basisondersteuning ontoereikend blijkt, wordt er gekeken naar de volgende stap in de ondersteuning, namelijk extra ondersteuning op de reguliere school.

STAP 2: Is de extra ondersteuning op een reguliere school toereikend?
Als uit de aanvraag blijkt dat de basisondersteuning ontoereikend is, wordt er gekeken of er extra ondersteuning is ingezet en of daar nog mogelijkheden voor zijn. Denk bijvoorbeeld aan het inzetten van een orthopedagoog / psycholoog of GZ-psycholoog.
De extra ondersteuningsmogelijkheden per school staan omschreven in het Schoolondersteuningsprofiel (SOP) van de school. Voor elke leerling die extra ondersteuning ontvangt hoort een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld te zijn. Het ontwikkelingsperspectiefplan moet dan ook altijd meegestuurd worden bij een tlv-aanvraag of een aanvraag voor een plaatsing in de bovenschoolse schakelvoorziening. Het OPP biedt zicht op de ingezette ondersteuning door de school en aan welke doelen is gewerkt. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt het OPP doorgenomen en wordt er gekeken of alle mogelijkheden zijn ingezet. Daarnaast wordt bekeken of er op overeenstemmingsgericht overleg is geweest met ouder(s)/verzorger(s), of er planmatig gewerkt is en of het OPP geëvalueerd is samen met ouder(s)/verzorger(s) en de leerling.
Tevens is het een vereiste dat de scholen ook hebben gekeken naar mogelijkheden bij andere reguliere scholen indien de eigen school onvoldoende ondersteuning kan bieden. Bij een TLV-aanvraag dient er tevens contact te zijn opgenomen met deskundigen binnen het vso.

STAP 3: Zijn er extra ondersteuningsmogelijkheden buiten de school mogelijk (ondersteuningsarrangementen)?
Wanneer de basis- en extra ondersteuning op de reguliere scholen niet voldoende blijken bij stap 1 en stap 2, wordt er gekeken of er mogelijkheden zijn voor ondersteuningsarrangementen. Het doel van een ondersteuningsarrangement is terugkeer naar het regulier onderwijs. Het arrangement vindt geheel of gedeeltelijk plaats buiten de school en is altijd tijdelijk van aard. De volgende mogelijkheden worden bekeken:

Arrangementen tussen scholen
Wanneer hier sprake van is, kan een leerling tijdelijk (maximaal drie maanden) geheel of gedeeltelijk zijn of haar onderwijsprogramma op een andere school binnen het swv volgen. Dit wordt bijvoorbeeld ingezet als een andere school een aanbod heeft dat beter aansluit bij de ondersteuningsbehoeftes van de leerling. Wanneer hier gebruik van gemaakt wordt, heeft de leerling al extra ondersteuning ontvangen op de school van inschrijving. Bij de evaluatie van het OPP is vastgesteld dat ergens anders tijdelijk beter voldaan kan worden aan de ondersteuningsbehoeftes. De regie blijft bij de school van inschrijving.

Arrangementen Voortgezet Speciaal Onderwijs (vso)
Soms lukt het tijdelijk niet om binnen een reguliere school de leerling voldoende te begeleiden. Dan is het mogelijk een leerling tijdelijk te plaatsen in het vso. Een tijdelijke of gedeeltelijke plaatsing binnen het vso kan door de school van inschrijving zelf ingezet worden. Er wordt dan eerst een multidisciplinair overleg (MDO) gehouden waarbij alle betrokken aanschuiven om vast te stellen dat dit de best passende ondersteuning is. Het swv hierbij adviseren door inzet van een adviseur passend onderwijs. De school van inschrijving, ouders, leerling en de vso-school stellen zelf het arrangement op met de doelen, het termijn en de samenwerkingsafspraken met het vso, en ondertekenen deze.

Arrangementen bij tijdelijke ondersteuning
Dit arrangement is er voor leerlingen die tijdelijk onvoldoende ondersteuning hebben aan de basis- en extra ondersteuning op hun school, omdat ze voor een bepaalde duur specialistische ondersteuningsbehoeftes hebben. De school van inschrijving onderzoekt wat er aan tijdelijke extra ondersteuning nodig is om de leerling te begeleiden binnen de school. De school van inschrijving, ouders en leerling stellen zelf het arrangement op met de doelen, de termijn en de samenwerkingsafspraken, en ondertekenen deze.

Arrangementen bovenschoolse schakelvoorziening
De bovenschoolse schakelvoorziening vangt leerlingen op die uit dreigen te vallen binnen het voortgezet onderwijs. De leerlingen zijn gemotiveerd (of zij kunnen gemotiveerd worden) om hun opleiding binnen het voortgezet onderwijs te vervolgen. Binnen de bovenschoolse schakelvoorziening kan er ondersteuning geboden worden voor deze leerlingen. De school van inschrijving blijft verantwoordelijk voor de leerling (ook bij doorplaatsing), werkt aan de voorbereidingen van de terugkeer, wordt nauw betrokken bij het proces en is aanwezig bij het startgesprek en de evaluatiegesprekken. Ouder(s)/verzorger(s) worden als educatieve partners proactief betrokken bij de bovenschoolse schakelvoorziening. Meer informatie leest u in het Werkplan bovenschoolse schakelvoorziening.

STAP 4: Is het nodig de leerling in het Voortgezet Speciaal Onderwijs (vso) te plaatsen?
Indien de eerder beschreven ondersteuningsmogelijkheden niet toereikend zijn voor de leerling, wordt bekeken of plaatsing binnen het VSO mogelijk is. De ondersteuningsbehoeftes van de leerling zijn leidend voor het besluit om een leerling te plaatsen in het VSO. Naast het besluit dat een plaatsing in het VSO nodig is, wordt er ook een besluit genomen over de duur en de categorie van de toelaatbaarheidsverklaring.

Bepalen van de duur van de tlv
Het bepalen van de duur van een toelaatbaarheidsverklaring is afhankelijk van verschillende factoren. Er wordt gekeken naar de uitstroombestemming, ondersteuningsbehoeftes en ontwikkeling van de leerling (op didactisch, sociaal-emotioneel, cognitief en gedragsmatig gebied).
Het swv geeft in eerste instantie een tlv vso voor de duur van de gehele schoolloopbaan van de leerling. Afgifte van een tlv voor de gehele schoolloopbaan betekent niet dat de leerling ook de gehele schoolloopbaan in het vso onderwijs volgt/moet volgen. Het swv vindt het belangrijk dat leerlingen terugkeren naar regulier vo zodra dat mogelijk is.
Bij het bepalen van de duur van de tlv vso gelden de volgende richtlijnen:

- De leerling volgt diplomagericht onderwijs binnen het vso en kan een examen halen (vmbo t/m vwo): De tlv vso wordt afgegeven t/m het examenjaar.
- De leerling volgt onderwijs binnen het vso met uitstroombestemming arbeid, dagbesteding of entreeopleiding: De tlv vso wordt afgegeven t/m het schooljaar dat de leerling 18 wordt.

In een aantal situaties kan er anders besloten worden over de duur van de tlv vso, namelijk:

- Een toelaatbaarheidsverklaring voor maximaal één, twee of drie jaar. Er worden in die situaties mogelijkheden gezien om de overstap naar het regulier onderwijs te maken als de leerling zich kan ontwikkelen op bepaalde aandachtspunten/doelen. Veel leerlingen maken in de periode van twee of drie jaar (afhankelijk van het uitstroomperspectief) de natuurlijke overstap van onderbouw naar bovenbouw. Dit zou een passend moment kunnen zijn om een overstap te maken naar het regulier onderwijs indien dit mogelijk is.
- Een hogere categorie kan invloed hebben op de duur van de tlv vso. Hogere bekostiging is veelal voor een korte periode nodig en vereist meerdere evaluatiemomenten.

Bepalen van de categorie

In beginsel worden alle toelaatbaarheidsverklaringen afgegeven op categorie 1 (laag). Scholen kunnen een hogere categorie aanvragen, maar dienen hiervoor een onderbouwing te geven. De volgende criteria worden hierbij in overweging genomen:

- Er is meer personele inzet binnen het onderwijs gevraagd dan een 'reguliere' VSO-klas (1:12-14); Inzet van PGB, hulpverleners e.d. worden niet meegerekend, omdat deze kosten niet door school betaald worden.
- De zelfredzaamheid van de leerling is zeer beperkt (op basis van ondersteuningsbehoeftes, eventueel aangetoond met bijvoorbeeld de SRZ);
- Er is een hogere mate van ondersteuning bij algemene dagelijkse vaardigheden (ADL), het tot werken komen en op gedragsmatig gebied nodig;
- De aanwezigheid van de leerling op school (50% of meer). Als dat minder dan 20 uren is (op weekbasis wordt van 25 uur uitgegaan) dan wordt een categorie 1 afgegeven. Deze regel geldt ook bij stage. Als een leerling meerdere dagen stageloopt dan krijgt deze leerling minder dan 20 uren les in de klas en wordt een categorie 1 afgegeven. Als een leerling na opbouw weer 20 uren of meer onderwijs in de klas krijgt en er worden onderbouwd additionele kosten gemaakt, dan vindt de afweging plaats om of de categorie op te hogen of om additionele arrangementskosten te verschaffen.

Indien er meer bekostiging nodig is dan een tlv vso categorie 1 (laag) of een categorie 2 (midden), maakt het swv de afweging of er een hogere categorie noodzakelijk is of dat er een aanvullend budget komt. Wanneer bij de aanvraag verlenging tlv vso bekend is dat de leerling vroegtijdig uitstroomt, maakt het swv samen met de school de afweging of een tlv vso verstrekt wordt of dat gemaakte kosten over deze periode gefactureerd worden.

Afhandeling besluiten

Indien er na het deskundigenadvies van het VO Loket een besluit is genomen door de directeur-bestuurder van het swv over de aanvraag wordt deze administratief afgehandeld. Doorgaans vindt dit dezelfde week nog plaats. Naast de tlv vso wordt een brief opgesteld, welke wordt ondertekend door de directeur/bestuurder van het swv. De brief wordt per mail verstuurd naar de ouders en de school die de aanvraag heeft ingediend.
Indien een aanvraag is afgewezen, wordt de brief per mail naar de school gestuurd die de aanvraag heeft ingediend. Dit biedt de school de ruimte om de afwijzing eerst door te nemen en de ouders hier op een gepast moment over te informeren en daarna gezamenlijk de vervolgstappen te bespreken.

Bezwaar over het besluit

Indien ouder(s)/verzorger(s) of de school het niet eens zijn met het besluit kunnen zij de volgende stappen in onderstaande volgorde nemen:

- Zij kunnen de onderbouwing van het besluit opvragen bij het VO Loket.
- Zij kunnen een gesprek aanvragen met het VO Loket. Zij kunnen het VO Loket vragen om een heroverweging indien zij nieuwe informatie aanleveren.
- Zij kunnen bezwaar maken bij de directeur-bestuur van het swv.
- Zij kunnen bezwaar indienen bij de landelijke geschillencommissie passend onderwijs. Hierbij doet een onafhankelijke commissie een uitspraak, welke bindend is voor alle partijen.

Werkwijze van het loket

Een voortgezet onderwijsschool uit het SWV kan in samenspraak met ouder(s)/verzorger(s) en de leerling een aanvraag indienen bij VO-Loket.

Hiertoe wordt het aanmeldformulier ingevuld en ondertekend door school, ouder(s)/verzorger(s) en leerling.

Het aanmeldformulier wordt samen met een recent (geëvalueerd) OPP en eventuele andere relevante verslaglegging opgestuurd naar het Loket. Dit kan middels de beveiligde omgeving op de website.

Het loket streeft er naar een snelle afhandeling van alle vragen. Doorgaans zullen alle complete aanvragen die uiterlijk woensdag voor 17:00 uur ontvangen zijn, in principe twee weken later op dinsdag in de loketvergadering besproken worden.
Het loket kan maximaal 15 aanvragen per week behandelen. Indien er meer dossiers binnenkomen streven wij er naar de school hierover te informeren. Wettelijk gezien dient er binnen zes weken een besluit te zijn (indien het dossier compleet is).

Indien er nog vragen zijn over de aanvraag tijdens de dossieranalyse of tijdens de loketvergadering kan de school verzocht worden om meer informatie of om aan te sluiten bij de loketvergadering.

Werkwijze aanvragen TLV PRO en aanwijzing LWOO

De scholen met een LWOO licentie of de scholen voor praktijkonderwijs vragen een aanwijzing LWOO en TLV PRO aan bij het samenwerkingsverband.

De scholen leveren de gegevens volgens de formats van het samenwerkingsverband in bij het Loket. Dit kan middels de beveiligde omgeving op de website.
Gegevens: excelbestand (naw gegevens, IQ, leerachterstanden, gegevens sociaal-emotionele test), zienswijze ouders (POR), ondertekening bevoegdgezag en gedragswetenschapper en eventuele toelichtingen.

Gegevens worden besproken in het VO Loket Passend Onderwijs aangevuld met een deskundige LWOO en een deskundige PRO (werkzaam binnen één van de scholen van het samenwerkingsverband).

De TLV's PRO en toekenningen LWOO worden opgesteld en verstuurd naar de aanvrager, scholen hebben tot 1 oktober om deze te registreren in BRON.

* Voor leerlingen die vanuit een andere VO-school instromen bij PRO, geldt dezelfde procedure als bij TLV's, bovenschoolse schakelvoorziening en adviesaanvragen.

Werkwijze bovenschoolse schakelvoorziening (OPDC)

De bovenschoolse schakelvoorziening is ontstaan na de invoering van passend onderwijs op 1 augustus 2014 en is onderdeel van de ondersteuningsstructuur van het samenwerkingsverband VO 2505. Bij inspectiebezoek in 2019 heeft de inspectie verzocht om de schakelvoorziening te registreren als Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC). De werknaam 'bovenschoolse schakelvoorziening', verder in dit document 'schakelvoorziening' genoemd, zal gehandhaafd blijven. Het samenwerkingsverband probeert voor elke leerling een passende plek te vinden door de leerling centraal te stellen, gebruik te maken van de juiste mensen en door een transparante organisatie. Het samenwerkingsverband (SWV) probeert met behulp van de schakelvoorziening te voorkomen dat leerlingen uitvallen op het voortgezet onderwijs. Het thuiszitten, het vroegtijdig schoolverlaten of het 'opgeven' van de leerling dient voorkomen te worden.

De schakelvoorziening is gesitueerd in een kantorencomplex. Hierdoor bevindt de leerling zich in een prikkelarme omgeving waar hij vanuit rust kan werken aan herstel voor terugkeer naar een onderwijssetting.

De leerling centraal

Doelgroep

De schakelvoorziening vangt leerlingen op die uit dreigen te vallen binnen het voortgezet onderwijs. De leerlingen zijn wel gemotiveerd (of zij kunnen gemotiveerd worden) om hun opleiding binnen het voortgezet onderwijs te vervolgen. Binnen de schakelvoorziening kan er ondersteuning geboden worden voor:

- Leerlingen die tijdelijk onvoldoende binnen de ondersteuningsstructuur van de eigen school geholpen kunnen worden. Door complexe problemen is een problematische school-/leersituatie ontstaan.
- Leerlingen die vanwege een ingrijpend incident tijdelijk niet naar de eigen school kunnen. Het is hierbij de verantwoordelijkheid van het onderwijs om een passend aanbod te bieden. Te allen tijde zal er sprake moeten zijn van een afweging door het VO Loket Passend Onderwijs, afhankelijk van ondersteuningsbehoeften leerling, perspectief (en zicht op plaatsing), aard van het incident (waaraan is het incident gerelateerd en hoe groot is kans op herhaling) en alternatieve mogelijkheden binnen het onderwijs.
- Leerlingen die tijdelijk geen onderwijs hebben gevolgd, bijvoorbeeld omdat ze hier niet toe in staat waren door een bovenliggende zorgvraag. Wanneer het onderwijs weer in beeld komt, kan de schakelvoorziening een rol spelen als directe terugkeer naar de school van inschrijving te groot is. Leerlingen kunnen dan binnen de schakelvoorziening hun schoolritme weer oppakken en extra begeleid worden in de terugkeer naar een reguliere school.
- Leerlingen die wachten op een plaats elders. Bij deze groep gaat het om een zogenaamde tussenschakeling; de leerling is in staat om naar school te gaan en het ontwikkelingsperspectief is helder, maar de school van inschrijving zoekt nog naar een passende school en/of de leerling kan nog niet starten (bijv. verhuisleerlingen).

Ondersteuning

Binnen de schakelvoorziening is een pedagogisch/didactisch klimaat aanwezig, waarbij de leerling zich gezien, gehoord, gekend en erkend voelt. In de schakelvoorziening worden leerlingen vanuit het positieve benaderd en wordt geïnvesteerd in een veilige leeromgeving en een goede relatie met de leerling. Hierbij is aandacht, interesse, betrokkenheid, maar ook een goede controle zeer belangrijk. Om gewenst gedrag te bevorderen en leerlingen uit te dagen tot leren, wordt handelingsgericht gewerkt. In de schakelvoorziening is er sprake van een uitgebreid mentoraat, waarbij de mentor samen met de leerling werkt aan de vastgestelde doelen.

De juiste mensen

Uitgangspunt is een integrale benadering van leerlingen om te zorgen voor een optimale afstemming en samenhang met alle betrokkenen, waaronder ook de jeugdhulpverlening. De afstemming en samenhang is gebaseerd en gericht op het principe: 1 kind - 1 gezin - 1 plan.

De leerling

De leerling wordt zoveel mogelijk betrokken als partner in zijn/haar eigen leerproces tijdens de plaatsing. De motivatie van de leerling is van belang om de doelen die gekoppeld zijn aan de plaatsing in de schakelvoorziening te behalen.

Ouder(s)/verzorger(s)

Ouders (Daar waar in de tekst 'ouders' staat, wordt ook verzorgers bedoeld) worden gezien als gelijkwaardige deskundigen en samenwerkingspartner als het gaat om de opvoeding en het leerproces van hun kind en onze leerling. Het uitgangspunt is dat een gelijkwaardige samenwerking tussen ouders en school de kans vergroot dat kinderen zich beter ontwikkelen en ontplooien. Ouders worden daarom proactief betrokken bij de schakelvoorziening. Ouders worden tijdig en frequent geïnformeerd door gestructureerde evaluatiemomenten en tussentijds mail- en telefonisch contact. Insteek hierbij is dat de aanpak binnen de schakelvoorziening en binnen de thuissituatie samenhangend is. Leerlingen ervaren hierdoor de eenheid van de aanpak thuis en op de schakelvoorziening.

De school van inschrijving

De school van inschrijving blijft een belangrijke rol houden tijdens de plaatsing in de schakelvoorziening, waarbij de ondersteuningscoördinator het eerste aanspreekpunt is voor de schakelvoorziening. De leerling blijft ingeschreven op de school van inschrijving en zij blijven verantwoordelijk voor het onderwijs van de leerling. De leerling volgt tijdens de plaatsing op de schakelvoorziening het onderwijsprogramma van de school van inschrijving zodat een terugkeer niet belemmerd kan worden. De school van inschrijving levert voor het startgesprek het onderwijsprogramma (incl. toetsen, planners en nakijkmateriaal) aan bij de schakelvoorziening zodat zij de leerling kunnen begeleiden bij het schoolwerk. De school van inschrijving moet tijdens de plaatsing de terugkeer van de leerling voorbereiden, door bijvoorbeeld docenten handelingsadviezen te geven en intern afspraken te maken over de ondersteuning die ingezet kan worden. Zodoende blijft de school van inschrijving betrokken bij het proces in de schakelvoorziening door onder andere aanwezig te zijn bij het startgesprek en evaluatiegesprekken.
Gedurende het verblijf en zeker als terugkeer naar de eigen school het doel is, is het belangrijk dat de leerling de band met zijn/haar school niet kwijtraakt. Waar mogelijk zal de leerling gedurende het verblijf in de schakelvoorziening ook op de eigen school lessen volgen of contacten onderhouden met leerkrachten van de eigen school. Mocht er sprake zijn van de wens om door te plaatsen naar een andere VO-school, dan is de school van inschrijving hier verantwoordelijk voor. De schakelvoorziening is een tijdelijke uitvoerder en opereert in de gedachte van het vastgestelde OPP en voert een deel van het traject uit.

Hulpverlening

De schakelvoorziening werkt intensief samen met de betrokken (jeugd)hulpverlening. Met toestemming van ouders worden betrokken hulpverleners uitgenodigd bij evaluatiegesprekken en vindt er tussentijds overleg plaats. Waar nodig kan er contact gelegd worden met het CJG voor extra ondersteuning.

Team schakelvoorziening

De schakelvoorziening wordt in de dagelijkse praktijk uitgevoerd door twee docenten en één orthopedagoog. De orthopedagoog van de schakelvoorziening inhoudelijk verantwoordelijk voor de integrale aanpak van onderwijs en jeugdhulpverlening. De directeur blijft eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering dragen en sluit daarom op regelmatige basis aan bij leerlingbespreking.
De docenten van de schakelvoorziening bieden individuele begeleiding bij het onderwijsprogramma, het zelfstandig werken en het inroosteren van het schoolwerk. De school van inschrijving blijft verantwoordelijk voor het beoordelen van toetsen om een eerlijke beoordeling te waarborgen. Elke leerling heeft een eigen mentor in de schakelvoorziening die zorgdraagt voor ondersteuning en het in zicht houden van de doelen. De mentor fungeert als dagelijks aanspreekpunt en onderhoudt contact met ouders, school van inschrijving, hulpverlening en leerplicht. De mentor heeft wekelijks contact met de orthopedagoog over de voortgang van de leerling. Daarnaast is er om de week een leerlingbespreking met de orthopedagoog en de docenten waarbij de directeur-bestuurder een keer

maand aansluit. De orthopedagoog ondersteunt houdt het contact met de betrokken hulpverlening om zorg te dragen voor een integrale aanpak tussen onderwijs en de (jeugd)hulpverlening.

Leerplichtambtenaar

Elke week wordt door de docenten de absentieregistratie van de leerlingen doorgegeven aan de school van inschrijving. Wanneer er sprake is (geweest) van verzuim, er zorgen zijn over het verzuim of als er aanpassingen in schooltijden gemaakt moeten worden kan er door de school van inschrijving een beroep gedaan worden op een leerplichtambtenaar.

Een transparante organisatie

Capaciteit

De schakelvoorziening heeft op dit moment een capaciteit van maximaal 12 leerlingen die vier dagen van 9.00u – 12.30u aanwezig kunnen zijn.

Lesprogramma

Op 4 dagen tussen 09.00 en 12.30 kunnen de leerlingen werken aan het lesprogramma. Daarin werken met hun planner die is samengesteld met school van herkomst, mentor schakelvoorziening, ouder(s) en eventuele hulpverlening. Zodat er een eenduidig plan is, waarbij er constant afgestemd wordt in de belastbaarheid van de leerling. Hierbij wordt er aangesloten bij de doelen die opgesteld en geëvalueerd worden tijdens het startgesprek en de evaluaties die plaatsvinden tijdens het verblijf op de schakelvoorziening.
Omdat leerlingen veel individueel aan het werk zijn, verzorgen de docenten verschillende lessen/activiteiten die ondersteuning bieden aan (re)socialisatie. De borging hiervan vindt plaats door middel van een jaarplanner waarin specifieke thema's zijn opgenomen. Middels deze thema's krijgen de leerlingen onderwijs in de volgende competenties: samenwerken, betekenisvolle vragen stellen, standpunten innemen, discussiëren. Ook volgen de leerlingen sportlessen onder begeleiding van een fysiotherapeut met de expertise op gebied van ALK.

Aanvraag plaatsing

Een plaatsing in de schakelvoorziening kan aangevraagd worden door de school van inschrijving bij het VO Loket Passend Onderwijs van het samenwerkingsverband. Zij dienen hiervoor samen met ouder(s)/verzorger(s) en de leerling een aanmeldformulier in te vullen, die te vinden is op de website van het samenwerkingsverband (www.swv-vo-2505.nl). Wanneer de volledige aanmelding woensdag voor 17:00 uur ontvangen is door het VO Loket Passend Onderwijs zal er de volgende woensdag een besluit genomen worden. Voor de volledige procedure van het VO Loket Passend Onderwijs wordt verwezen naar het werkplan van dit Loket.

Oriëntatietraject

Na een toekenningsbesluit door de directeur-bestuurder in het VO-loket voor de plaatsing in de schakelvoorziening dienen er nog enkele stappen gezet te worden voordat de leerling daadwerkelijk start op de schakelvoorziening. Voordat er een startgesprek op de schakelvoorziening plaats kan vinden, dienen de volgende zaken geregeld te zijn:

1. In eerste instantie zal er een oriënterend gesprek plaatsvinden zodat ouder(s)/verzorger(s) en de leerling een beeld hebben van de schakelvoorziening en het team van de schakelvoorziening een inschatting kan maken of het een passende plek is voor deze leerling. Binnen twee werkdagen is er een besluit genomen vanuit de schakelvoorziening (orthopedagoog en mentoren) of plaatsing passend is.
2. Nadat er een positief besluit is genomen vanuit het oriënterend gesprek wordt er een startgesprek met alle betrokkenen gepland waarin de doelen worden opgesteld en er een planning wordt gemaakt voor de start.
3. Alle betrokkenen ontvangen na de daadwerkelijke startdatum een startdocument van de schakelvoorziening opgesteld door de orthopedagoog, in samenspraak met de mentor van de schakelvoorziening.
4. De school van inschrijving verzameld al het schoolmateriaal dat de leerling nodig heeft voor de overeengekomen periode in de schakelvoorziening (zie bijlage voor een checklist en aftekenlijst van het benodigde materiaal).

Voortgang

Na de start houdt de schakelvoorziening proactief contact met alle betrokkenen. De mentor van de leerling houdt contact met ouders en is het eerste aanspreekpunt voor ouders. De orthopedagoog draagt zorg voor een integrale samenwerking tussen onderwijs en de (jeugd)hulpverlening door waar nodig tussentijds contact te onderhouden. Om de zes weken wordt er een evaluatiegesprek georganiseerd met alle betrokkenen om de voortgang van de leerling te volgen. Deze wordt geïnitieerd door de orthopedagoog van de schakelvoorziening. De verslaglegging van de evaluatiegesprekken wordt verzorgd door de orthopedagoog, in samenspraak met de mentor van de schakelvoorziening. Wekelijks wordt er een update gestuurd naar alle betrokkenen door de mentor waarin de voortgang, aanwezigheid en observaties gedeeld worden.

Tijdelijke onderwijsplek

De plaatsing op de schakelvoorziening wordt afgesproken voor maximaal drie maanden. In deze periode zal in gezamenlijkheid met alle betrokkenen planmatig gewerkt worden aan een terugkeer naar de school van inschrijving of een overstap naar een andere school. Indien de leerling na drie maanden nog niet toe is aan de overstap naar regulier onderwijs kan de plaatsing verlengd worden met steeds 3 maanden. Na 6 maanden dient er zicht te zijn op een uitstroomtraject. Tot de leerling kan starten blijft deze op de schakelvoorziening en zal er een warme overdracht plaatsvinden. De school van inschrijving heeft hierin regie en de schakelvoorziening denkt hierin mee en adviseert.

Escalatieproces

Op het moment dat het proces op welke gebied dan ook stagneert en de inzet van de schakelvoorziening niet (meer) passend is, zal het team van de schakelvoorziening de directeur-bestuurder betrekken in het proces.

Procesevaluatie

Op het moment dat een leerling uitstroomt bespreken we de eerstvolgende leerlingbespreking samen met de directeur-bestuurder het gehele proces en zullen Op deze manier wordt de kwaliteit van ondersteuning en onderwijs gemonitord. Het is van belang te bekijken hoe de periode bij de schakelvoorziening geweest is voor de leerling, of de kwaliteit afdoende was, of het team de goede inschatting gemaakt heeft en of de juiste afstemming met de betrokkenen heeft plaatsgevonden. Samen met de directeur-bestuurder worden jaarlijks de uitkomsten besproken en zal er gekeken worden wat behouden en/of aangepast moet worden.

Datagestuurd signaleren en adviseren

In 2024 starten we met het gebruik van Kindkans. Kindkans is een systeem dat administratieve processen rond de ondersteuning van kinderen efficiënter, effectiever en veiliger maakt. Het systeem maakt het mogelijk om veilig hulpvragen en documenten te delen, middelen te verdelen, arrangementen of toelaatbaarheidsverklaringen toe te wijzen en te overleggen met het onderwijs, ouders, gemeente of zorg.

Kindkans verzamelt ook data, die wij vervolgens makkelijk uit het systeem kunnen halen. Dit systeem is dus zowel gunstig voor de processen rondom het loket als rondom kwaliteitsbeleid en het monitoren via het dashboard. De data die we hieruit ophalen zullen we gebruiken voor datagestuurd signaleren en adviseren en voor het opzetten van beleid.

Totdat we Kindkans geïmplementeerd hebben, verwerken we onze data handmatig door cijfers op te halen bij scholen.

Het borgen van kwaliteit

Op de volgende wijze willen we onze kwaliteit een stap verder brengen en borgen:

- Het bestuur bevordert een op samenwerken, leren en verbeteren gerichte kwaliteitscultuur, zodat de doelen en ambities gerealiseerd kunnen worden en de aangesloten schoolbesturen de afspraken in het ondersteuningsplan nakomen.
- Het bestuur spreekt de schoolbesturen aan op het nakomen van de afspraken voortkomend uit het ondersteuningsplan.
- We creëren een dusdanige cultuur dat ook aangesloten scholen en schoolbesturen elkaar aanspreken op het nakomen van de afspraken in het ondersteuningsplan.
- Binnen de kwaliteitscultuur geeft het bestuur uitvoering aan kwaliteitszorg gericht op de realisatie van de wettelijke taken, de afspraken uit het ondersteuningsplan en de naleving van de wettelijke voorschriften.
- Het bestuur houdt zicht op de uitvoering van het beleid, de afspraken en op de nagestreefde verbeteringen en stuurt daarop, zo nodig, tussentijds bij.
- De beschikbare (financiële) middelen worden doelmatig en rechtmatig aangewend, conform de gemaakte keuzes in het ondersteuningsplan, de meerjarenbegroting en het jaarplan.
- Het bestuur stuurt op effectief financieel beheer, zodat de continuïteit van het SWV en de dienstverlening aan de aangeslotenen gewaarborgd is en bekostiging rechtmatig verkregen wordt.
- Het interne toezicht geeft onafhankelijk en deugdelijk invulling aan zijn taak en wordt daarin gefaciliteerd door het bestuur. Het bestuur zorgt voor een goede facilitering van de ondersteuningsplanraad, betrekt deze tijdig en legt besluiten voor conform wettelijk vereisten.
- Het bestuur opereert volgens de code Goed Bestuur of legt in het jaarverslag uit als het daar eventueel van afwijkt en waarom dat het geval is.

Governance

Afspraken rond governance, inclusief medezeggenschap zijn vastgelegd in reglementen welke op de website staan.

- Statuten Stichting SWV 2505
- Raad van Toezicht: toezichtskader, reglementen Remuneratiecie en Auditcie en het Treasury Statuut
- Directie: reglement Directieberaad
- Medezeggenschap: reglementen OPR en MR-P

Bijlage 5: Begrippenlijst

ASS	Autismespectrumstoornis
BAG	Brede adviesgroep
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
DB	Directieberaad
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
HB	Hoogbegaafdheid
ISK	Internationale Schakelklas
LiZ	Leerling in Zorg
M@ZL	Een methodiek voor een integrale aanpak van ziekteverzuim bij scholieren in het vo en mbo
MDO	Multi Disciplinair Overleg
MR-P	Medezeggenschapsraad personeelsgeleding
NT2 onderwijs	Onderwijs aan leerlingen met Nederlands als tweede taal
OC	Ondersteuningscoördinator
OJA	Onderwijs Jeugdhulp Arrangementen
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
OPDC	Orthopedagogisch didactisch centrum
OPP	Ontwikkelingsperspectiefplan
OPR	Ondersteuningsplanraad
ROD	Register Onderwijsdeelnemers
RvT	Raad van Toezicht
SMW	Schoolmaatschappelijk werk
SOP	Schoolondersteuningsprofiel
SRZ	Sociale Redzaamheidsschaal voor Zwakzinnigen
SWV	Samenwerkingsverband vo 2505
tlv	Toelaatbaarheidsverklaring
VSO+	Onderwijsvorm waar het ‘reguliere’ aanbod van het speciaal onderwijs overstijgt
WMS	Wet Medezeggenschap op Scholen